

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ
อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

**OPINIONS OF PEOPLE TOWARDS THE GOOD GOVERNANCE
ADMINISTRATION OF TAKO TAPI SUBDISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN
PHRAKHONCHAI DISTRICT,
BURIRAM PROVINCE**

การค้นคว้าอิสระ

ของ

นงนุช คงประโคน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ธันวาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้พิจารณาการค้นคว้าอิสระของ
นางนงนุช คงประโคน เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน)

.....ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

.....ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเคียน)

.....กรรมการสอบ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมมาตร ผลเกิด)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

วันที่.....เดือน 13 ค.ศ. 2553 พ.ศ.....

ชื่อเรื่อง	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	นางนงนุช คงประโคน		
ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะนวัน	ที่ปรึกษา	
	รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2553

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ และหลักความโปร่งใส กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มจากประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วนโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Form) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ .9584 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ดังนี้ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ และหลักความโปร่งใส ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ข้อเสนอแนะที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่
ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมา
การบริหารงานควรยึดหลักธรรมาภิบาล ควรส่งเสริมให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานทั้ง
หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน และผู้บริหารต้องบริหารจัดการองค์กร โดยยึดความเป็น
ธรรมกับประชาชนทุกคน ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบรไนส์
BUNIRAM RAJABHAT UNIVERSITY

TITLE Opinions of People towards the Good Governance Administration of Tako Tapi Subdistrict Administrative Organization in Prakhonchai District, Buriram Province

AUTHOR Nongnuch Kongprahon

INDEPENDENT STUDY ADVISORS

Associate Professor Prajan Kanawan Advisor

Associate Professor Prasit Suwanarak Co-advisor

DEGREE Master of Public Administration **MAJOR** Public Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2010

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the opinions of people towards the good governance administration of Tako Tapi Subdistrict Administrative Organization in Prakhonchai District, Buriram Province. The samples were 370 people who are at least 18 years old, selected by using the Table of Taro Yamane and random sampling with the reliability value at 95.5% and error at $\pm 5\%$. The research instrument used for collecting data was a 3-part questionnaire, including check list, rating scale, and open-ended form with its reliability at .9584. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, and standard deviation.

The research results were as follows:

1. The results of the opinions of people towards the good governance administration of Tako Tapi Subdistrict Administrative Organization in Prakhonchai District, Buriram Province both as a whole and at each aspect were at moderate levels. The ranking from high to low mean scores were rules of law, followed by participation, morality, worthiness, responsibility, and transparency, respectively.
2. The additional opinions and suggestions were that the people's participation in Subdistrict Administrative Organization should be promoted, the working administration should be based on the good governance principle, and the operations of Tako Tapi Subdistrict Administrative Organization should be checked out by public and private sectors, and people, respectively.

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จด้วยความอนุเคราะห์หลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบคุณ
กรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระรองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน ประธานกรรมการควบคุม
การค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ กรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระ
ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย
ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่เอื้ออำนวยและประสานงานในการจัดทำ
ภาคินิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ คุณประวิทย์ ชอบธรรม ปลัดองค์การบริหาร
ส่วนตำบลตะโกตาพิ คุณนงเยาว์ นาพิมพ์ ครูวิทยฐานะชำนาญการ โรงเรียนบ้านเนินมิตรภาพ
ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือ สำหรับใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำ
ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้างานวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ บุษการี บิดา มารดา ที่ให้กำเนิดและอบรมให้เป็นคนดีของ
สังคม ขอขอบคุณองค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ ที่ให้การสนับสนุนทุนการศึกษาแก่ข้าพเจ้า
ให้ได้มีโอกาสศึกษา เพื่อนำความรู้มาพัฒนาท้องถิ่น และทุก ๆ ท่านที่มีได้เอื้อนวม ณ ที่นี้ ที่มี
ส่วนเป็นกำลังใจให้การช่วยเหลือตลอดระยะเวลาในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ให้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงได้จากภาคินิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชา
พระคุณบิดา มารดา บูรพาจารย์ คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำให้เกิด
สติปัญญา ความรู้ และวิชาชีพ ตลอดจนชี้นำคุณธรรมในการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัย

นนุช คงประโคน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น.....	21
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล.....	28
หลักธรรมาภิบาลกับองค์การบริหารส่วนตำบล.....	35
บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40 46
3 วิธีดำเนินการวิจัย	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	68
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	68
วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
สรุปผลการวิจัย.....	69
อภิปรายผล.....	70
ข้อเสนอแนะ.....	73
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	80
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	81
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ.....	85
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม.....	87
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	89
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	97
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	99

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนหมู่บ้านและประชากรตำบลตะโกตาพิ.....	41
2 จำนวนกลุ่ม/ศูนย์ภายในตำบลตะโกตาพิ.....	43
3 กลุ่มอาชีพภายในตำบลตะโกตาพิ.....	44
4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน.....	53
5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์.....	58
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน.....	60
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ หลักนิติธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ.....	61
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ หลักคุณธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ.....	62
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ หลักความโปร่งใส โดยภาพรวมและรายข้อ.....	63
10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ หลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมและรายข้อ...	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ หลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายข้อ....	65
12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ หลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมและรายข้อ.....	66
13 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์.....	67

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวดที่ 14 มาตรา 281 ภายใต้อำนาจมาตรา 1 รัฐต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ ย่อมมีสิทธิจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การปฏิรูประบบราชการเพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถตอบสนองนโยบายต่อการพัฒนาประเทศและการให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถก่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็น โดยให้ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก ตลอดจนสามารถตอบสนองความต้องการได้ นอกจากนี้ยังรวมถึงการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 รวมแก้ไขเพิ่มเติม ถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 บัญญัติให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติราชการและสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีด้วย (ท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์, 2550 : 144) ดังนั้นหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาลจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นหลักปฏิบัติที่ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยึดถือในการบริหารราชการและการบริหารกิจการของท้องถิ่น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของราชการและท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

การปกครองท้องถิ่น เป็นการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเอง เพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์การเจ้าหน้าที่ ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมด หรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วย

วิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมของรัฐหาได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น อุทัย หิรัญโต (2532 : 2)

องค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ให้บริการประชาชนตามอำนาจหน้าที่ตามที่ระเบียบกฎหมายกำหนด องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรที่มีความสำคัญยิ่งในการบริหารงานพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในระดับตำบล ตลอดจนกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่ได้ตื่นตัว และร่วมกิจกรรมพัฒนาในด้านต่าง ๆ แต่การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามนโยบายรัฐบาลที่มุ่งหวังให้องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรดำเนินงานพัฒนาในท้องถิ่นนั้นประสบผลสำเร็จแตกต่างกันออกไป ดังนั้นการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีบทบาท และมีความสำคัญต่อการพัฒนา หากการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักประสิทธิภาพ และหลักการมีส่วนร่วม เพื่อให้การบริหารงานมีความยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ และให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาร่วมกัน องค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม มีประสิทธิภาพ นำไปสู่ความโปร่งใสในองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ มีปัญหาด้านการบริหารงาน และเกิดปัญหาความขัดแย้งในการบริหารงาน มีผลสืบเนื่องมาจากมีเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง มีการแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง โดยอาศัยอำนาจทางการเมือง มาใช้เป็นเครื่องมือในการบังคับให้ข้าราชการประจำ ปฏิบัติหน้าที่ในการละเว้นระเบียบและข้อกฎหมายต่าง ๆ เพื่อสนองตอบความต้องการของตนเอง

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ เพื่อจะได้ทราบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลักอยู่ในระดับใด เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปประกอบการวางแผนกำหนดนโยบาย ตลอดจนแก้ไขปัญหา และพัฒนาการบริหารจัดการให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ตะโกตาพิ ที่มีต่อแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลองค์การบริหารส่วนตำบล ตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
2. เป็นสารสนเทศในการนำไปปรับปรุงพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ และองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ ทั้งประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 11 หมู่บ้าน จำนวน 4,600 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน แล้วทำการสุ่มกระจายไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้เข้าใจความหมายศัพท์ต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จึงให้นิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. **ความคิดเห็น** หมายถึง ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกนึกคิด การตัดสินใจ และความเชื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งด้วยการพูด การเขียน โดยมีอารมณ์ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม ในขณะนั้นอาจเป็นพื้นฐานในการแสดงออก ซึ่งอาจถูกหรือไม่ก็ได้ อาจได้รับการยอมรับ หรือปฏิเสธจากคนอื่นได้ ความคิดเห็นจึงอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา

2. **การบริหารงานหลักธรรมาภิบาล** หมายถึง การบริหารจัดการที่ดีของการปกครองที่ดีของภาครัฐ ซึ่งมีความหมายรวมถึงระบบ โครงสร้าง และกระบวนการต่างๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยยึดหลักพื้นฐาน 6 หลัก ได้แก่

2.1 **หลักนิติธรรม** หมายถึง การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมพร้อมใจกันปฏิบัติตาม โดยถือเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย

2.2 **หลักคุณธรรม** หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นอย่างแก่สังคม รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัย

2.3 **หลักความโปร่งใส** หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใสมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก

2.4 **หลักการมีส่วนร่วม** หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ

2.5 **หลักความรับผิดชอบ** หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของสังคม และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้ายอมรับผลจากการกระทำของตน

2.6 **หลักความคุ้มค่า** หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้บุคลากรมีความประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์ สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษา

ทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน พัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ
อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลัก
ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น
4. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล
5. หลักธรรมาภิบาลกับองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
6. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

1. ความหมายของความคิดเห็น

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
องค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เกิดความเข้าใจในการ
บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ผู้วิจัยได้นำนิยามความหมายของความคิดเห็นของนักวิชาการมา
นำเสนอ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ดังนี้

พงษ์ไพบุลย์ ศิลาเวทย์ (2528 : 39) ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็นเป็น
การแสดงออกด้านความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ด้วยการพูด หรือการเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้
ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม ซึ่งการแสดงความคิดเห็นนี้อาจได้รับหรือปฏิเสธจากบุคคล
อื่นๆ ก็ได้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ (2541 : 25) ให้ความหมายไว้ว่า ความรู้สึกของ
บุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาศัยพื้นฐาน ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลเข้ามา
เกี่ยวข้องในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น ความเข้าใจ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2542 : 231) ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ การตัดสินใจ ความรู้สึกประทับใจ ที่ไม่ได้มาจากการพิสูจน์ หรือชั่งน้ำหนักว่า เป็นการถูกต้องหรือไม่

ดันแคน (Duncan. 1981 : 135) ให้ความหมายไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นความเชื่อ หรือการพิจารณาตัดสิน (Judgment) โดยบุคคลซึ่งอาจไม่เป็นที่ยอมรับในแต่ละช่วงเวลา ความคิดเห็นนี้ ไม่สามารถทดสอบความรู้ความเชื่อมั่นของบุคคลได้ และต้องยอมรับว่าประชาชนทั่วไป อาจมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

สรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง เป็นความรู้สึกที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเวลาใดเวลาหนึ่ง อาจเป็นผลมาจากความรู้ การรับรู้ ประสบการณ์ โดยบุคคลอาจแสดงออกมาทางใดทางหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการพูด ลักษณะท่าทาง หรือไม่แสดงออกเลยก็ได้

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

ได้กล่าวไว้ว่า สาธารณมติหรือมติมหาชน หมายถึง ทศนะความรู้สึกรวม และความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ เฉพาะกลุ่ม เกี่ยวข้องกับประเด็นความสนใจ หรือปัญหาประเด็นใดประเด็นหนึ่งชั่วระยะเวลาหนึ่ง สาธารณมติประเด็นใด ๆ ก็ตามไม่ได้หมายความว่าต้องเป็นมติหรือความคิดเห็นของประชาชนทั้งหมดในประเทศ แต่เป็นความคิดเห็นของประชากรส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นผลมาจากสิ่งที่ยังตกลงกันไม่ได้ จำเป็นต้องมีการถกเถียงหาเหตุผลมาอภิปรายกันให้เห็นทั้งข้อดีและข้อเสีย ในที่สุดเกิดการตัดสินใจร่วมกันเป็นมติออกมา คุณภาพของมติมหาชน หรือ สาธารณมติขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประเด็น จำเรียง ภาวิจิตร (2526 : 248 - 249) ดังนี้คือ

1. การอภิปรายของสาธารณชน ซึ่งต้องมีความกระตือรือร้น มีประสิทธิภาพ และสามารถเปลี่ยนมติไปในทิศทางหนึ่งทิศทางใดได้
2. มีข่าวสารและข้อมูลที่เพียงพอ
3. มีเสรีภาพในการคิดและการแสดงออก
4. คุณภาพของภาวะความเป็นผู้นำต้องดี เพราะความคิดเห็นของผู้นำ และผู้เชี่ยวชาญจะมีอิทธิพลต่อสาธารณมติ
5. กลุ่มกดดันจะแสวงหาผลประโยชน์หรือข้อได้เปรียบจากความสนับสนุนของผู้มีอำนาจในสังคม

4. ประเภทของความคิดเห็น

ประเภทของความคิดเห็น มีหลากหลายประเภทของความคิดเห็น ทำให้ทราบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานหรือการดำเนินกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมใด เพื่อใช้เป็น

ข้อมูลในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการปรับปรุงการบริหารงาน ด้านการวางแผนทางธุรกิจ ด้านการตัดสินใจ เป็นต้น โดยนักวิชาการได้เสนอประเภทของความคิดเห็น ดังนี้

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (2552 : 16 - 17) หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโครงการที่มีผลต่อประชาชน ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน โดยมีวิธีการรับฟังความคิดเห็น ดังนี้

1. การสำรวจความคิดเห็น ซึ่งอาจทำโดย
 - 1.1 การสัมภาษณ์รายบุคคล
 - 1.2 การเปิดให้แสดงความคิดเห็น ทางไปรษณีย์ ทางโทรศัพท์ โทรสาร ระบบเครือข่ายสารสนเทศ และทางอื่น ๆ
 - 1.3 การเปิดโอกาสให้ประชาชนมารับข้อมูลและแสดงความคิดเห็นต่อหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโครงการ
 - 1.4 การสนทนากลุ่มย่อย
2. การประชุมปรึกษาหารือ ซึ่งอาจทำโดย การประชาพิจารณ์ การอภิปรายสาธารณะ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย

สรุปประเภทของความคิดเห็น การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเป็นหลักสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันเป็นการปกครอง โดยประชาชนเพื่อประชาชน นำเรื่องที่น่าออกรับฟังเพื่อนำข้อมูลที่ได้มา ประกอบการตัดสินใจว่าสมควรดำเนินการอย่างไรกับเรื่องที่น่ามาออกรับฟังความคิดเห็นนั้น

5. วิธีวัดความคิดเห็น

การวัดความคิดเห็น มีหลากหลายวิธีวัดความคิดเห็น ทำให้ทราบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานหรือการดำเนินกิจกรรมหนึ่งกิจกรรมใด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการปรับปรุงการบริหารงาน ด้านการวางแผนทางธุรกิจ ด้านการตัดสินใจ เป็นต้น โดยนักวิชาการได้เสนอวิธีการวัดความคิดเห็น ดังนี้

สมสทิน เชิญทอง (2541 : 9) กล่าวว่า ความคิดเห็นจะส่งผลถึงทัศนคติและการแสดงออกถึงพฤติกรรมของเจ้าของความคิด การวัดระดับความคิดเห็น จะช่วยให้สามารถกำหนดแนวทางหรือนโยบายต่าง ๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความคิดเห็นส่วนรวมได้ การวัดความคิดเห็น ทัศนคติ แรงจูงใจ และค่านิยมได้มีการสร้างแบบสอบถามสำหรับวัดสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าว แต่ก็ยังไม่สามารถที่จะแยกออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด เพราะมีบางส่วนที่ซ้ำซ้อนกันอยู่ การวัดความคิดเห็นส่วนใหญ่แล้วก็ยังไม่มีการแบ่งแยกออกจากทัศนคติอย่างชัดเจน และมีบ่อยครั้งที่คำ

ทั้งสองถูกใช้สลับกัน แต่อย่างไรก็ตามการสำรวจความคิดเห็นมักจะเป็นการถามสิ่งที่เฉพาะเจาะจง
 อย่างเช่น การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การสำรวจความ
 คิดเห็นของประชาชนต่อโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เป็นต้น ซึ่งผลที่ได้ออกมาจากการ
 สอบถามความคิดเห็นเหล่านี้จะเป็นตัวชี้ความพอใจ ไม่พอใจ เห็นด้วย ของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว

ไพรัช สุขสงญาติ (2542 : 10) เสนอว่า วิธีวัดความคิดเห็นโดยมากจะให้ผู้ที่ตอบ
 คำถามเลือกตอบแบบสอบถามสำหรับวัดความคิดเห็น จะต้องระบุให้ผู้ตอบ ตอบว่าเห็นด้วย
 หรือไม่เห็นด้วยกับข้อความที่กำหนดให้ แบบสอบถามประเภทนี้นิยมสร้างตามแนวของลิเคิร์ต
 (Likert) ซึ่งแบ่งน้ำหนักความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็น
 ด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้คะแนนขึ้นอยู่กับใจความว่าเป็นปฏิฐาน (Positive)
 หรือปฏิเสศ (Negative)

เบสท์ (Best. 1977 : 171) ได้เสนอแนะว่า วิธีที่ง่ายที่สุดในการที่วัดความคิดเห็น คือ
 การแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อความ เพราะจะทำให้เห็นว่าความคิดเห็น
 จะออกมาในลักษณะเช่นไร การใช้แบบสอบถามสำหรับวัดความคิดเห็นจะต้องระบุให้ผู้ตอบตอบ
 ว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความที่กำหนดให้ แบบสอบถามประเภทนี้นิยมสร้างตามแนวของ
 ลิเคิร์ต ซึ่งแบ่งน้ำหนักความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่
 เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้คะแนน ขึ้นอยู่กับใจความว่าจะปฏิฐาน (Positive) หรือ
 นิเสศ (Negative)

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2531 : 3) ได้เขียนในเอกสารบรรยายของคณะสังคมศาสตร์และ
 มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง การวัดทัศนคติกล่าวถึงการสร้างมาตรวัดทัศนคติหรือ
 ความคิดเห็นมีอยู่ด้วยกันหลายวิธี แต่วิธีที่แพร่หลายมี 4 วิธี คือ

1. วิธีของเทอร์สโตน (Thurston's Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาณ
 แล้วเปรียบเทียบกับตำแหน่งของความคิดเห็นทัศนคติไปในทางเดียวกัน และเสมือนว่าเป็นวิธีที่มี
 ช่วงห่างกัน (Equal – Appearing Intervals)
2. วิธีกัตต์แมน (Guttman's Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นในแนว
 เดียวกัน และสามารถจัดอันดับข้อความทัศนคติสูงต่ำแบบเปรียบเทียบกัน และกันได้จากอันดับต่ำ
 สุดถึงสูงสุดได้และแสดงถึงการสะสมของข้อแสดงความคิดเห็น
3. วิธีจำแนกแบบ S – D Scale (Semantic Differential Scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติ
 หรือความคิดเห็น โดยอาศัยคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม (Bipolar Adjective) เช่น ดี -
 เลว ชยัน - ขี้เกียจ เป็นต้น

4. วิธีวัดแบบลิเคิร์ต (Likerts's Scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติที่นิยมแพร่หลาย เพราะเป็นวิธีการสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางชื่นชอบหรือไม่ชอบ โดยจัดอันดับความชื่นชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ และให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1 หรือ +2, +1, 0, -1, -2 ตามลำดับการให้คะแนน Positive หรือทาง Negative

สรุปได้ว่า วิธีวัดความคิดเห็น จะส่งผลถึงการแสดงออกทางพฤติกรรมของความคิดเห็น ซึ่งสามารถนำไปกำหนดแนวทางหรือนโยบายต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความคิดเห็น

สรุปความคิดเห็น เป็นสภาวะความคิดของจิตใจ ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ สภาวะการเรียนรู้ อันจะเป็นสิ่งกำหนดปฏิกิริยาของบุคคลหนึ่งที่จะมีผลต่อบุคคลอื่น ๆ สิ่งของ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง หรือสิ่งต่าง ๆ ทั้งนี้อาจจะเป็นการยอมรับหรือไม่ยอมรับก็ได้ และความคิดเห็นจะส่งผลให้บุคคลนั้น ๆ แสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

1. ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยได้นำนิยามความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นของนักวิชาการมานำเสนอ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ดังนี้

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2544 : 33) ได้ให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า การปกครองที่ประชาชนมีสิทธิในการปกครองตนเองในเรื่องของท้องถิ่น โดยรัฐมีหน้าที่ให้ความเป็นอิสระแก่ประชาชนในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น หรือเรียกว่า การกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้ท้องถิ่น แต่การให้ความเป็นอิสระนี้ มีข้อจำกัดภายใต้รัฐธรรมนูญ มาตรา 1 ซึ่งบัญญัติว่า ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันเดียวหนึ่งเดียว จะแบ่งแยกมิได้ การให้มีอิสระในการปกครองตนเองของท้องถิ่น ซึ่งมีอาจให้ความเป็นอิสระถึงขนาดให้แยกเป็นรัฐอิสระหรือเป็นแบบมลรัฐได้

อนเนก เหล่าธรรมทัศน์ (2545 : 27) ได้ให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า การเป็นประชาธิปไตยที่ท้องถิ่นนั้น ต้องเน้นการที่ประชาชนปกครองตนเองโดยตรงให้มากขึ้น คือ ประเทศที่เป็นประชาธิปไตย เน้นการเลือกผู้แทน แต่ประชาธิปไตยของท้องถิ่น เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรง คือ เน้นการที่ประชาชนปกครองตนเอง

รศ.ดร. รัตนเสริมพงศ์ (2549 : 15) ได้ให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งมีอำนาจปกครองตนเอง ตามที่ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาล

สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2550 : 121) ได้ให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า เป็นการกระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการปกครองและการบริหารงานในท้องถิ่น โดยประชาชนเอง

สรุปความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่นแบบกระจายอำนาจ นอกจากจะมุ่งประโยชน์ไปที่การพัฒนาศักยภาพของประชาชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มี “ส่วนร่วม” ในการปกครองตนเองแล้ว ยังมีความสำคัญในฐานะที่เป็นวิธีการปกครองและการบริหารประเทศอย่างใหม่ ซึ่งกล่าวโดยหลักการแล้วจะมีการกระจายภารกิจหน้าที่การทำงานอย่างง่าย ๆ จากรัฐบาลกลางให้องค์กรปกครองท้องถิ่นได้กระทำการแทน เช่น การรักษาความสะอาด การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การจัดการศึกษาขั้นประถม เป็นต้น การกระจายภารกิจหน้าที่ คือ การถ่ายโอนงานอย่างง่ายและมีลักษณะเป็นงานพื้นฐานให้องค์กรปกครองท้องถิ่นได้ทำหน้าที่แทนรัฐบาลกลางนี้ นับว่ามีคุณประโยชน์อย่างยิ่งทั้งต่อประชาชนในท้องถิ่นที่จะได้รับบริการจากรัฐบาลอย่างทั่วถึง และตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

2. ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยได้นำนิยามความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นของนักวิชาการมานำเสนอ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ดังนี้

ชวงค์ ฉายะบุตร. (2539 : 27) ได้ให้ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานการปกครองประชาธิปไตย เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบันฝึกสอนทางการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชนให้ประชาชนรู้สึกว่ามี

ความเกี่ยวพันกับส่วนได้ส่วนเสียในการปกครองที่ตนอยู่อาศัย อันจะนำมาซึ่งความเลื่อมใสศรัทธา
ในระบบการปกครองประชาธิปไตย

2. ประชาชนรู้จักปกครองตนเอง การปกครองตนเองไม่ใช่เกิดจากคำสั่งเบื้องบน
การปกครองตน คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นจะได้รับเลือกตั้งมา
เพื่อรับผิดชอบบริหารท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากประชาชนแล้วผู้บริหารท้องถิ่น
ต้องรับฟังเสียงประชาชนด้วยวิธีทางประชาธิปไตย

3. การปกครองท้องถิ่น เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจ

4. การปกครองท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย
และมีประสิทธิภาพ เนื่องจากท้องถิ่นมีความแตกต่างกันไม่ว่าทางภูมิศาสตร์ ทรัพยากร ประชาชน
ความต้องการและปัญหาแตกต่างกัน ผู้ที่ให้บริการหรือแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องกับความต้องการของ
ประชาชนก็ต้องรู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างดี

5. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองการบริหารของประเทศในอนาคต
หน่วยการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง การได้รับเลือกตั้ง การ
สนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่น ย่อมเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน และยังฝึก
ทักษะการบริหารงานในท้องถิ่นอีกด้วย

6. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวความคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง
ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

ทิศทางการปกครองไทย (2553 : ออนไลน์) หลักการสำคัญของการกระจายอำนาจ
ตามกฎหมายข้างต้นมี 3 ประการ ได้แก่ หลักความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน
การกำหนดนโยบาย การบริหารงานบุคคล และการบริหารการเงินการคลังของตนเองภายใต้กรอบ
ของกฎหมายและภายใต้หลักความเป็นรัฐเดี่ยวในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็น
ประมุข หลักการจัดความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐในการบริหารราชการแผ่นดินโดย
กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะระดับชุมชน ราชการ
บริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาครับผิดชอบการดำเนินภารกิจของรัฐในระดับประเทศและใน

ระดับภูมิภาค และให้คำปรึกษา สนับสนุน และกำกับดูแลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพียงเท่าที่จำเป็น และหลักประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ประหยัด) และประสิทธิผล (สำเร็จตามเป้าหมาย) มีคุณภาพมาตรฐาน บริหารงานอย่างโปร่งใส และตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การเมืองการปกครองจากสถาบันพระปกเกล้า (2552 : ออนไลน์) ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่นช่วยสนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของชุมชนภายในท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยทางการปกครองจำนวนเล็ก ๆ ที่มีมากมายกระจายอยู่ทั่วประเทศ โดยพื้นที่เหล่านั้นย่อมมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะทางกายภาพ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นนั้น ๆ สภาพความแตกต่างหลากหลายดังกล่าวทำให้การบริหารและการปกครองที่มีลักษณะของการรวมศูนย์อำนาจอยู่ที่รัฐบาลกลางเพียงแห่งเดียว ไม่สามารถที่จะตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชนนั้น ๆ การบริหารงานที่ต้องดูแลรับผิดชอบพื้นที่ต่าง ๆ ที่แตกต่างหลากหลายเช่นนี้ จึงจำเป็นต้องกระจายระบบงานให้มีลักษณะคล่องตัวและปรับตัวให้ยืดหยุ่นได้ นั่นก็คือ การสร้างหน่วยการปกครองที่เรียกว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้มาจัดทำบริการและแก้ปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมจะมีความ “ใกล้ชิด” และสามารถรับรู้ถึงความต้องการภายในชุมชนของตน นอกเหนือจากนั้น ยังจะเป็นการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับหลักความรับผิดชอบต่อตามระบอบประชาธิปไตย (Democratic Accountability) และเป็นการสร้างหลักประกันว่า การทำงานของภาครัฐโดยรวมนั้น มิได้เป็นไปเพื่อตอบสนองต่อผลประโยชน์ของสังคมโดยรวมเท่านั้น หากแต่ความต้องการเฉพาะของชุมชนแห่งหนึ่งก็จะได้รับการตอบสนองด้วย

2. การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นโรงเรียนประชาธิปไตยในระดับรากหญ้า สำหรับประเทศด้อยพัฒนาหรือประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย การปกครองท้องถิ่นจะเป็นเครื่องมือหรืออุปกรณ์อันสำคัญที่จะพัฒนาทางการเมืองได้ โดยการพัฒนาทางการเมืองดังกล่าวนี้ หมายถึง การ

ทำให้เกิดการเรียนรู้ และมีความเข้าใจในระบบการเมือง รู้ถึงการเข้ามามีบทบาทหรือมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งนี้ เพราะระบบการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการเลือกตั้ง มีระบบพรรคการเมือง ระดับท้องถิ่น มีการต่อสู้และการแข่งขันในทางการเมือง ตามวิถีทางและตามกติกา ในที่สุดก็จะทำให้ประชาชนเข้าใจถึงระบบการปกครองตนเอง เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายที่อยู่ภายใต้โครงสร้างทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร และที่สำคัญคือการเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของประชาชน และในที่สุดก็จะทำให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองได้ และการที่การปกครองท้องถิ่นช่วยสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจในทางการเมืองนี้ ก็ถือได้ว่าเป็นสถาบันฝึกสอนประชาธิปไตยให้กับประชาชนนั่นเอง

3. สร้างการมีส่วนร่วม (Participation) เนื่องจากการมีอยู่ของรัฐบาลในระดับท้องถิ่นหรือในระดับภูมิภาค ย่อมเอื้อต่อประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองได้มากกว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับชุมชนของตน และการเข้ามาบริหารกิจการสาธารณะต่าง ๆ ภายในชุมชนด้วยตัวของพวกเขาเอง ซึ่งจะเป็นผลให้ประชาชนเหล่านี้ได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ในทางการเมืองการปกครองตามหลักการปกครองตนเอง และนำไปสู่การเติบโตของ “ความเป็นพลเมือง” ในหมู่ประชาชนเหล่านี้

4. สร้างความชอบธรรม (Legitimacy) โดยทั่วไปแล้ว ความห่างไกลทั้งในทางภูมิศาสตร์และในทางการเมือง ย่อมทำให้การตัดสินใจโดยสถาบันทางการเมืองที่ห่างไกลออกไปจากชุมชนท้องถิ่น อาจจะไม่ได้รับการยอมรับในทางตรงกันข้ามหากการตัดสินใจกระทำในระดับชุมชนท้องถิ่น ก็มีแนวโน้มที่จะได้รับการยอมรับและเป็นการสมเหตุสมผลมากกว่า ทำให้การตัดสินใจในทางการเมืองการปกครองนั้นมีความชอบธรรม

5. ดำรงหลักเสรีภาพ (Liberty) เนื่องจากอำนาจมีแนวโน้มที่จะถูกใช้ในทางที่ผิดเสมอ ดังนั้น หากอำนาจทางการเมืองการปกครองถูกรวบอยู่ที่ศูนย์กลางมากเกินไป ก็เป็นไปได้ที่จะเกิดการใช้อำนาจในทางที่ลิดรอนสิทธิเสรีภาพของปัจเจกบุคคล และสร้างความเสียหายให้กับสังคมโดยรวมได้ง่าย ในทางตรงข้าม การกระจายอำนาจจึงเป็นมรรควิธีหนึ่งในการปกป้องเสรีภาพของปัจเจกบุคคล โดยการทำให้อำนาจมีการกระจายออกไป อันจะนำไปสู่การสร้าง

โครงสร้างของการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน (Checks and Balances) ระหว่าง ศูนย์กลางกับพื้นที่นอกศูนย์กลาง

สรุปความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น การกระจายอำนาจเพื่อมุ่งเปิดโอกาส และสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองในระดับหนึ่ง และที่สำคัญคือ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

3. องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น มีผู้ให้คำนิยามองค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยได้นำนิยามองค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่นของนักวิชาการมานำเสนอ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2523 : 22) กล่าวว่าระบบการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์ประกอบ 8 ประการ คือ

1. สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นนั้นมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นจัดตั้งโดยกฎหมายอื่น ๆ เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง
2. พื้นที่และระดับ (Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน แต่ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหารรายได้และบุคลากร
3. การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ
4. องค์การนิติบุคคลจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองพื้นที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎ ข้อบังคับ ควบคุม ให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

5. การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. อิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติ กิจการภายในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลางและไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

7. งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

8. การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้ว ยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์ ความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยส่วนรวม โดยการมีอิสระเต็มที่ หมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น เพราะมิฉะนั้นแล้วท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอิสระ รัฐจึงจะต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแลอยู่

ประธาน คณะทศศึกษากร (2533 : 9) กล่าวว่าองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

1. ต้องจัดให้มีการเลือกตั้ง (Election) เพื่อให้คนในท้องถิ่นได้มีโอกาสเข้าไปเป็นตัวแทนของประชาชนในการปกครองตนเองด้วยการเป็นฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ต้องมีองค์กรที่สำคัญ ซึ่งหมายถึง สภาท้องถิ่น (Local Council) เพื่อเป็นสถาบันในการที่จะแสดงถึงเจตจำนงของคนในท้องถิ่น

3. ต้องมีเขตพื้นที่ (Territory) ในการบริหารและความรับผิดชอบตามที่มิหน้าที่กำหนดไว้โดยกฎหมายและเขตพื้นที่จะต้องสอดคล้องกับงบประมาณหรือรายได้ เพื่อการบริหารการปกครองตนเองอย่างเพียงพอ

4. ต้องให้องค์กรที่จัดตั้งขึ้น เพื่อการบริหารการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ มีสภาพเป็นนิติบุคคล (Jurisdic Person) เพื่อผลสมบูรณ์ตามกฎหมายในการปกครองตนเอง

5. ต้องให้หน่วยงานการปกครองที่จัดตั้งขึ้นมีรายได้ (Revenue) และมีอำนาจในการจัดทำงบประมาณ (Budget) เพื่อการบริหารงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของตนได้

6. ต้องไม่ให้นโยบายการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ต้องอยู่ในสายการบังคับบัญชาหรืออยู่ใต้อำนาจการปกครองบังคับบัญชาของนโยบายการปกครองทางราชการหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่นด้วย ทั้งนี้เพื่อควมมีอิสระในการปกครองตนเอง แต่หน่วยการปกครองท้องถิ่นต้องอยู่ในการควบคุมหรือการกำกับดูแลของรัฐจากการควบคุมของรัฐไม่ได้

7. ต้องมีอำนาจในการตราข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อให้มีอำนาจบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายของท้องถิ่นและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามหน้าที่ความรับผิดชอบของกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้ แต่ข้อบัญญัติของท้องถิ่นจะขัดหรือละเมิดบทบัญญัติหรือกฎหมายของรัฐมิได้

8. ต้องให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันทางการเมืองการปกครองระดับท้องถิ่นและจะต้องได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

โกวิท พวงงาม (2550 : 32) กล่าวว่าองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

1. เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบวงการเมือง
2. มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งตามหลักการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ
3. มีอิสระในการปกครองตนเอง
4. มีขอบเขตการปกครองตนเองที่ชัดเจนและเหมาะสม
5. มีงบประมาณรายได้ของตนเองอย่างเพียงพอ
6. มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง
7. มีอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมต่อการให้บริการ
8. มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บท
9. มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ

สรุปองค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีพื้นที่ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และมีงบประมาณในการบริหารจัดการท้องถิ่น เพื่อให้บริการประชาชนในท้องถิ่น

4. หลักการพื้นฐานของการปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักการพื้นฐานของการปกครองส่วนท้องถิ่น มีผู้ให้คำนิยามหลักการพื้นฐานของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยได้นำนิยามหลักการพื้นฐานของการปกครองส่วนท้องถิ่นของนักวิชาการมานำเสนอ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ดังนี้

สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2541 : 361) การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวความคิดอยู่ 2 หลัก คือ หลักความเป็นเอกภาพของรัฐ และหลักการกระจายอำนาจ ซึ่งจะได้กล่าวต่อไปนี้

1. หลักความเป็นเอกภาพของรัฐ ถ้าพิจารณารัฐธรรมนูญจะเห็นได้ในมาตรา 281 บัญญัติว่า "ภายใต้บังคับ มาตรา 1 รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น" เมื่อได้พิจารณามาตรา 281 จะเห็นได้ว่าเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญนั้นต้องการให้มีการกระจายอำนาจทางบริหารหรือทางปกครองให้แก่ส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการที่ต้องการให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเองอันเป็นการแสดงออกซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตย แต่ในขณะเดียวกันการให้ส่วนท้องถิ่นมีโอกาสได้บริหารท้องถิ่นของตนเองนั้นต้องยังอยู่ภายใต้บังคับแห่งมาตรา 1 กล่าวคือ การกระจายอำนาจดังกล่าวต้องไม่กระทบต่อความเป็นเอกภาพของรัฐ ไม่กระทบต่อบูรณภาพแห่งดินแดน ไม่ทำให้ความเป็นประเทศไทยนั้นแตกแยกออกเป็นหลายดินแดนจนทำให้เกิดรัฐใหม่ๆ ขึ้นมา ดังนั้นการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องระวังเป็นพิเศษเพราะมิเช่นนั้นแล้วจะเป็นการกระจายอำนาจอธิปไตยไปจนสูญเสียความเป็นเอกภาพของรัฐดังได้กล่าวมาแล้วว่าการกระจายอำนาจดังกล่าวเป็นการกระจายอำนาจทางบริหารหรือทางปกครองเท่านั้น ไม่ได้เป็นการกระจายอำนาจทางนิติบัญญัติและอำนาจทางตุลาการไปด้วยเหตุดังกล่าวประเทศไทยจึงไม่มีศาลท้องถิ่น ไม่มีสภาท้องถิ่นดังเช่นประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีลักษณะของรัฐเป็นรัฐรวม มีแต่เพียงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นอันเป็นส่วนหนึ่งของรัฐ การจัดบริหารราชการส่วนท้องถิ่นดังกล่าวต้องเป็นการกระจายอำนาจจากรัฐไปให้โดยมีรัฐธรรมนูญวางหลักการหลักๆ ไว้แต่ในเรื่องรายละเอียดต่างๆ นั้น การกระจายอำนาจดังกล่าวต้องออกเป็นกฎหมายจากฝ่ายนิติบัญญัติ การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องทำเท่าที่จำเป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนของประเทศเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ จะกระทบถึงสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือนอกเหนือจากที่กฎหมายบัญญัติไว้ มิได้ "ถึงแม้ว่าท้องถิ่นใดได้รับการจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคแรกที่กล่าวมาแล้วก็ตาม แต่ใช้

ว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะเป็นอิสระจากรัฐได้ รัฐจะต้องเป็นผู้กำกับดูแลส่วนท้องถิ่น โดยอาจให้ราชการส่วนภูมิภาคทำหน้าที่กำกับดูแลองค์การส่วนท้องถิ่นแทนรัฐได้ มิเช่นนั้นแล้ว ถ้าให้องค์การส่วนท้องถิ่นเป็นอิสระจากรัฐไม่มีการควบคุมกำกับดูแลแล้ว ก็เท่ากับทำลายหลัก ความเป็นเอกภาพของรัฐเสียอย่างไรก็ตามการที่รัฐเข้ามากำกับดูแลองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ไม่ใช่หมายความว่าสามารถเข้ามากำกับดูแลตามอำเภอใจได้เพราะมิเช่นนั้นแล้วจะเป็นการทำลาย หลักแห่งความเป็นอิสระในการจัดการบริการท้องถิ่นไปเสีย

2. หลักการกระจายอำนาจ ในการกระจายอำนาจดังกล่าวนี้เป็นการที่รัฐมอบอำนาจ การปกครองจากองค์กรส่วนกลางไปยังองค์กรส่วนท้องถิ่นโดยให้้องค์กรส่วนท้องถิ่นมีอำนาจ อิสระในการจัดการปกครองท้องถิ่นของตนเอง การกระจายอำนาจดังกล่าวเป็นการกระจายอำนาจ ทางปกครองหรือทางบริหารเท่านั้น ดังนั้นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีอำนาจในการตัดสินใจ ทางปกครองของท้องถิ่นด้วยเหตุดังกล่าวจึงก่อให้เกิดผลตามมา 2 ประการ คือ

กรณีที่หนึ่ง เมื่อเป็นการกระจายอำนาจทางปกครองจากส่วนกลางให้แก่้องค์กรส่วน ท้องถิ่นๆสามารถกระทำการตัดสินใจทางปกครองได้ด้วยตนเอง ดังนั้น้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมี ฐานะเป็นนิติบุคคล

กรณีที่สอง การกระจายอำนาจดังกล่าวก็ยังมีข้อจำกัดอยู่บ้าง ในเรื่องของความสัมพันธ์ ระหว่างรัฐกับ้องค์กรส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ ความเป็นอิสระของ้องค์กรส่วนท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้ การควบคุมกำกับของรัฐที่มีอยู่เหนือ้องค์กรส่วนท้องถิ่น ดังนั้นการควบคุมกำกับจึงเป็นปัจจัยหลักที่ สำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น ถ้าการควบคุมกำกับไม่เป็นจริงเป็นจัง การกระจายอำนาจก็จะ ไม่เกิดขึ้น อาจจะมีผลตามมว่าเป็นการรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลางมากขึ้นกว่าเดิมเสียอีก ดังปรากฏ ตัวอย่างของไทยในอดีตเน้นหนักไปยังรวมศูนย์อำนาจเข้าสู่ส่วนกลาง มากกว่าการกระจายอำนาจ ไปให้้องค์กรส่วนท้องถิ่น ดังนั้นการดำเนินงานต่างๆก็ยังคงไม่มีอิสระที่ควรจะเป็น ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับท้องถิ่นซึ่งควรอยู่ในรูปแบบของการกำกับดูแลก็ยังไม่เกิดขึ้นในการ ปกครองท้องถิ่นของไทย ความรู้สึกของเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคก็มอง เจ้าหน้าที่ของส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาของตนเอง ผลความสัมพันธ์ที่เป็นไปใน ลักษณะการบังคับบัญชาตามลำดับชั้นได้สะท้อนออกมาในรูปแบบของการไม่อาจตัดสินใจใน ปัญหาต่างๆด้วยตนเองได้ การดำเนินการต่างๆของ้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องพึ่งพากับ ราชการบริหารส่วนกลางอยู่ตลอดเวลา

ลดาวัลย์ วัฒนาโกศล (2546 : 25) ได้กล่าวถึงการปกครองท้องถิ่นมีหลักการพื้นฐานที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. การเป็นส่วนย่อยหนึ่งของรัฐ (Subsidiary) สิ่งสำคัญที่ควรทำความเข้าใจเบื้องต้นร่วมกัน คือ การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐจัดตั้งขึ้นมา ดังนั้นจึงมีความชอบธรรมในการออกกฎหมายระเบียบเพื่อจัดตั้ง ยุบเลิกหรือรวม กำหนด โครงสร้าง กระบวนการดำเนินงานและควบคุมกำกับดูแล ตลอดจนปรับเปลี่ยนฐานะของการปกครองท้องถิ่นได้ตามเห็นสมควร แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นด้วย

2. ความเป็นอิสระของท้องถิ่น (Local Autonomy) ความเป็นอิสระของท้องถิ่นในที่นี้ครอบคลุมความหมายใน 4 ประการ คือ

2.1 ความเป็นอิสระในฐานะที่เป็นส่วนย่อยส่วนหนึ่งของรัฐมิใช่เป็นความอิสระเด็ดขาดไปจากรัฐบาลกลางแต่ประการใด แต่เป็นความอิสระที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างส่วนกลางกับส่วนหนึ่งไม่ว่าการปกครองท้องถิ่นนั้นจะอยู่ภายใต้ระบบรัฐเดี่ยวหรือระบบสหพันธรัฐก็ตาม

2.2 ความเป็นอิสระนี้หมายถึง ความเป็นอิสระของหน่วยบริหารของท้องถิ่นในการตัดสินใจดำเนินการในภารกิจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนกลาง โดยที่มิมีการแทรกแซงจากส่วนกลางน้อยที่สุด

2.3 ความเป็นอิสระของประชาชนในท้องถิ่นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของท้องถิ่น โดยทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้มีการบริหารงานที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของท้องถิ่นนั้น

2.4 ความเป็นอิสระของท้องถิ่นต้องควบคู่ไปกับความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ด้วย เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทั้งตามกฎหมายและตามความคาดหวังของประชาชนและเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

3. การมีส่วนร่วมของประชาชน (People Participation) การปกครองของประชาชนเป็นการแสดงออกซึ่งการยอมรับหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนและแสดงออกโดยการเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้อำนาจอธิปไตยผ่านสถาบันและกระบวนการทางการเมือง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ทั้ง โดยตรงและโดยอ้อม

4. ความใกล้ชิดกับท้องถิ่น (Proximity) การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นระบบการเมืองการปกครองระดับฐานรากที่มีความใกล้ชิดกับชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด ทำให้รู้และเข้าใจถึงสภาพแวดล้อม สภาพปัญหาและสาเหตุที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นๆ ได้เป็นอย่างดีและสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดและรวดเร็ว กล่าวอีกนัยหนึ่ง หน้าที่หรือกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับท้องถิ่นควรให้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ ด้วยเหตุนี้รัฐจึงกระจายหน้าที่และอำนาจ ตัดสินใจดำเนินการให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปหลักการพื้นฐานของการปกครองส่วนท้องถิ่น การปกครองของรัฐบาลกลางมอบ อำนาจให้หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายได้มีอำนาจใน การปกครองร่วมรับผิดชอบทั้งหมด หรือแต่เพียงบางส่วนในการบริหารภายในขอบเขตอำนาจ หน้าที่ และอาณาเขตของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น

“การกระจายอำนาจ” เป็นคำหรือสิ่งที่คนในสังคมไทยให้ความสนใจและติดตามเป็น อย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภายหลังจากที่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นรัฐธรรมนูญที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการปกครองส่วน ท้องถิ่นไว้อย่างชัดเจนที่สุดฉบับหนึ่ง และเป็นผลสืบเนื่องมาถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ทำให้การกระจายอำนาจมีความชัดเจนยิ่งขึ้น ในหมวด 14 การปกครองส่วน ท้องถิ่น กระจายอำนาจจึงเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจมากขึ้นตามลำดับ และมีความสัมพันธ์ เชื่อมโยงกับการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่นหรือในระดับพื้นที่ของไทย

1. ความหมายของการกระจายอำนาจสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น

การกระจายอำนาจสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการโอนกิจการบริการ สาธารณะบางเรื่องจากรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนกลางไปให้ท้องถิ่น ซึ่งตั้งอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศ หรือหน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ไข ปัญหาของท้องถิ่นด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการ กระจายอำนาจ ไว้ดังนี้

สยาม คำปรีดา (2544 : 128) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจไว้ว่า การ บริหารจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นหรือการกระจายอำนาจบางส่วนให้แก่หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้มีอำนาจดำเนินกิจกรรมภายในอาณาเขตของตน ด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่น หรือองค์กรนั่นเอง โดยราชการส่วนกลางเพียงแต่ควบคุมแต่ไม่ได้เข้าไปบังคับบัญชาสั่งการ

สิตางค์ แสงสุริย์วัชชรา (2545 : 12) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจ ไว้ว่า หลักการจัดระเบียบการปกครองประเทศในระบบประชาธิปไตย เป็นการถ่ายโอนภารกิจ

หรือถ่ายโอนอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ส่วนท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม
ทางการเมือง และมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารงานบุคคล
การเงินและการคลัง

พงศ์สัมพันธ์ ศรีสมทรัพย์ (2546 : 20) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจไว้
ว่า การที่รัฐมอบอำนาจบางอย่างในการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ท้องถิ่น หรือองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นไปดำเนินการด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั่นเอง
โดยที่ราชการบริหารส่วนกลางเพียงแต่ดูแลและควบคุมเท่านั้น มิได้เข้าไปบังคับบัญชาสั่งการ

สรุปการกระจายอำนาจเป็นการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่หรือบริการสาธารณะในการ
ตัดสินใจทางการบริหารจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการและ
แก้ไขปัญหาของท้องถิ่นได้

2. หลักการกระจายอำนาจสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักการกระจายอำนาจสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น มีผู้ให้คำนิยามหลักการ
กระจายอำนาจสู่การปกครองส่วนท้องถิ่นไว้เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยได้นำนิยามหลักการกระจาย
อำนาจสู่การปกครองส่วนท้องถิ่นของนักวิชาการมานำเสนอ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ดังนี้

ประยูร กาญจนดุล (2538 : 4) ได้ให้นิยามหลักการกระจายอำนาจสู่การปกครอง
ท้องถิ่น ดังนี้

1. มีความเป็นนิติบุคคล การกระจายอำนาจปกครอง ต้องมีองค์กรเป็นนิติบุคคล
ต่างหากจากองค์กรของรัฐบาล การมีองค์กรเป็นนิติบุคคลต่างหากก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติ
หน้าที่ของตน องค์กรจะต้องมีงบประมาณของตนเอง มีทรัพย์สิน หนี้สินของตนเอง และมี
เจ้าหน้าที่ เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง

2. มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน ความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็น
หลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจปกครอง เพราะหากองค์กรไม่มีอิสระในการ
ปฏิบัติหน้าที่จะต้องรับคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ จะมีลักษณะไม่ผิดไปจากหน่วยการปกครอง
ส่วนภูมิภาค ซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางที่ประจำอยู่ในส่วนภูมิภาค องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นต้องมีอิสระในการปฏิบัติภารกิจของตน ตลอดจนมีอิสระในการกำหนดนโยบาย หรือ

การตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่างๆ แต่ไม่มีอธิปไตยของตนเอง หากแต่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย กำหนดให้และให้มืองค์การที่จำเป็นสำหรับทำหน้าที่ทางด้านนิติบัญญัติและบริหาร กิจกรรมอันเป็นหน้าที่ของตนเองเท่านั้น

3. มีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและทำหน้าที่นิติบัญญัติ การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นของประชาชน อาจทำได้หลายระดับแล้วแต่ความสามารถและความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ

4. งบประมาณของตนเอง คือ เป็นส่วนท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเอง ซึ่งทำให้การบริหารงานของหน่วยงานนั้นมีการวางแผนการปฏิบัติงาน ตั้งแต่การจัดเก็บรายได้ และนำรายได้มาบริหารงานในหน่วยงานนั้น ๆ ตลอดจนถึงการบริการให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยอำนาจตัดสินใจอยู่ที่หน่วยงานท้องถิ่นทั้งหมด

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2545) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ถูกกำหนดขึ้นเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดสาระสำคัญไว้ ดังนี้

1. การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

2. การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ

3. การจัดให้มีคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วย ผู้แทนของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติโดยมีจำนวนเท่ากัน ทำหน้าที่ตามข้อ 1 และข้อ 2 ข้างต้น โดยมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจทำให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในเวลาที่กำหนด 4 ปี ได้แก่ ภารกิจที่เป็นการดำเนินการซ้ำซ้อนระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นและกระทบถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น และภารกิจที่เป็นการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล

2. กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน โดยในระยะแรกอาจกำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แตกต่างกันได้ โดยให้เป็นไปตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งต้องพิจารณาจากรายได้และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จำนวนประชากรค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตลอดจนคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนจะได้รับ ทั้งนี้ต้องไม่เกินระยะเวลาสิบปี

3. กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ให้รัฐทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

4. กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม โดยในช่วงระยะเวลาไม่เกิน พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2549 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้ของรัฐบาลในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละสิบและร้อยละสามสิบห้าตามลำดับ

5. การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

สรุปหลักการกระจายอำนาจเป็นรูปแบบการปกครองหนึ่งที่รัฐบาลจะให้อำนาจแก่ท้องถิ่นได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น ซึ่งมีใช่เป็นการให้อำนาจไปโดยเด็ดขาดโดยปราศจากตัวแทนของรัฐบาลกลาง แต่รัฐจะส่งตัวแทนของรัฐเข้าไปคอยควบคุมหรือเป็นผู้คอยให้คำปรึกษาแนะนำการบริหารงานบางอย่าง กล่าวคือ หน่วยการบริหารท้องถิ่นจะมีอิสระที่จะดำเนินการ แต่ก็ต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล ทั้งนี้การเข้าไปควบคุมจะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลนั้น ๆ

สรุปหลักการกระจายอำนาจสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น การที่รัฐบาลแห่งชาติกระจายอำนาจบริหารให้แก่หน่วยการบริหารท้องถิ่นให้มีอำนาจดำเนินกิจการภายในอาณาเขตของตนโดยปราศจากการแทรกแซง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งมีอำนาจอิสระที่จะดำเนินกิจการ แต่ก็อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาล การกระจายอำนาจจึงเป็นเรื่องของรัฐบาลที่มอบความรับผิดชอบบางส่วนให้แก่หน่วยการบริหารท้องถิ่น

3. ความสำคัญของการกระจายอำนาจสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น

การกระจายอำนาจปกครอง มีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น ลักษณะสำคัญของหลักการกระจายอำนาจสู่องค์กรบริหารส่วนตำบล กรมการปกครอง (2535 : 8) ดังนี้

1. ได้รับการจัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมาย ให้มีส่วนเป็นนิติบุคคลหน่วยการปกครองท้องถิ่นเหล่านี้มีหน้าที่งบประมาณ และทรัพย์สินเป็นของตนเองต่างหาก และไม่ขึ้นตรงต่อหน่วยการปกครองส่วนกลาง ส่วนกลางเพียงแต่กำกับดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายเท่านั้น
2. มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นทั้งหมดเพื่อเปิด โอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง
3. มีอำนาจอิสระในการบริหารงานจัดทำกิจกรรมและวินิจฉัยสั่งการ ได้เองพอสมควร ด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของตนเอง
4. หน่วยการปกครองท้องถิ่น ต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ เช่น ภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่รัฐอนุญาต เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการต่าง ๆ

โกวิท พวงงาม (2548 : 32) สาระสำคัญของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง และการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

1. มีองค์กรหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายที่จะดำเนินการปกครองตนเองได้พอสมควร หรือมีอำนาจอิสระที่จะดำเนินการภายในท้องถิ่น โดยส่วนกลางเพียงแต่กำกับดูแลให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย
2. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง โดยมีการเลือกตั้งผู้ที่จะเข้ามาบริหารท้องถิ่น และผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร โดยให้คนในท้องถิ่นเป็นผู้เลือก

สรุปความสำคัญของการกระจายอำนาจสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจให้มีการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น เพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ของรัฐบาล และการให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการปกครอง เพื่อตอบสนองความต้องการอันแท้จริงของประชาชน นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในชุมชนสร้างความเข้มแข็งในท้องถิ่น

4. จุดแข็งของหลักการกระจายอำนาจสู่ปกครองส่วนท้องถิ่น

จุดแข็งของหลักการกระจายอำนาจสู่ปกครองส่วนท้องถิ่น มีผู้ให้คำนิยามจุดแข็งของหลักการกระจายอำนาจสู่ปกครองส่วนท้องถิ่นไว้เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยได้นำนิยามจุดแข็งของหลักการกระจายอำนาจสู่ปกครองส่วนท้องถิ่นของนักวิชาการมานำเสนอ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ดังนี้

การกระจายอำนาจปกครอง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น โดยการพัฒนาตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง กรมการปกครอง (2535 : 10) ดังนี้

1. ทำให้มีการสนองความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้ดีขึ้น เพราะผู้บริหารที่มาจาก การเลือกตั้งในท้องถิ่นจะรู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีกว่า
2. เป็นการแบ่งเบาภาระของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง
3. เป็นการส่งเสริมและพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่น ตามระบอบประชาธิปไตย เพราะการกระจายอำนาจทำให้ประชาชนในท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตย เพราะการกระจายอำนาจทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักรับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น

โกวิทช์ พวงงาม (2548 : 32) ได้สรุปจุดแข็งของหลักการกระจายอำนาจ ไว้ที่น่าสนใจ มีดังนี้

1. ทำให้มีการสนองความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้ดีขึ้น เพราะผู้บริหารที่มาจาก การเลือกตั้งในท้องถิ่นจะรับรู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีกว่า
2. เป็นการแบ่งเบาภาระของหน่วยงานการบริหารราชการส่วนกลาง
3. เป็นการส่งเสริมและพัฒนาการเมืองในระดับชุมชนตามระบอบประชาธิปไตย เพราะการกระจายอำนาจทำให้ประชาชนในท้องถิ่นรู้จักรับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น

สรุปจุดแข็งของหลักการกระจายอำนาจสู่ปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของทุกภาคส่วน คือ การสร้างความเป็นธรรมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้กับทุกภาคในสังคม ไม่ใช่ภาคส่วนใดภาคส่วนหนึ่ง

5. จุดอ่อนของหลักการกระจายอำนาจสู่ปกครองส่วนท้องถิ่น

จุดอ่อนของหลักการกระจายอำนาจสู่ปกครองส่วนท้องถิ่น มีผู้ให้คำนิยามจุดอ่อนของหลักการกระจายอำนาจสู่ปกครองส่วนท้องถิ่นไว้เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยได้นำนิยามจุดอ่อนของหลักการกระจายอำนาจสู่ปกครองส่วนท้องถิ่นของนักวิชาการมานำเสนอ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ดังนี้

การกระจายอำนาจปกครอง มีวัตถุประสงค์ในการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการ แต่ยังพบจุดอ่อนในการกระจายอำนาจปกครอง กรมการปกครอง (2535 : 12) ดังนี้

1. อาจก่อให้เกิดการแก่งแย่งแข่งขันระหว่างท้องถิ่น ซึ่งมีผลกระทบต่อเอกภาพทางการปกครองและความมั่นคงของประเทศ ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นอาจมุ่งแต่ประโยชน์ของท้องถิ่นตน ไม่ให้ความสำคัญกับส่วนรวม

2. ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งอาจใช้อำนาจบังคับกดขี่คู่แข่ง หรือประชาชนที่ไม่ได้อยู่ฝ่ายตนเอง

3. ทำให้เกิดการสิ้นเปลืองงบประมาณ เพราะต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้และบุคลากรประจำอยู่ทุกหน่วยการปกครองท้องถิ่น ไม่มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเหมือนการบริหารราชการส่วนกลาง

โกวิทย์ พวงงาม (2548 : 36) ได้สรุปจุดอ่อนของหลักการกระจายอำนาจ ไว้ที่น่าสนใจ มีดังนี้

1. อาจก่อให้เกิดการแก่งแย่งแข่งขันระหว่างท้องถิ่น ซึ่งมีผลกระทบต่อเอกภาพทางการปกครองและความมั่นคงของประเทศ ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นอาจมุ่งแต่ประโยชน์ของท้องถิ่นตน ไม่ให้ความสำคัญกับส่วนรวม

2. ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งอาจใช้อำนาจบังคับกดขี่คู่แข่ง หรือประชาชนที่ไม่ได้อยู่ฝ่ายตนเอง

3. ทำให้เกิดการสิ้นเปลืองงบประมาณ เพราะต้องมีเครื่องมือเครื่องใช้และบุคลากรประจำอยู่ทุกหน่วยการปกครองท้องถิ่น ไม่มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเหมือนการบริหารราชการส่วนกลาง

สรุปจุดอ่อนของหลักการกระจายอำนาจสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น หากประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่น อาจก่อให้เกิดปัญหาการคอร์รัปชันและการใช้งบประมาณไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้การพัฒนาท้องถิ่นไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง

สรุปหลักการกระจายอำนาจสู่การปกครองส่วนท้องถิ่น การที่รัฐบาลโอนถ่ายอำนาจบางอย่างให้กับหน่วยการปกครองส่วนอื่น ๆ ให้มีอำนาจในการจัดการดูแลกิจการหลาย ๆ ด้านของตนเอง โดยจะมีอำนาจในการบริหารจัดการบางอย่างในองค์การของตนเองได้อย่างอิสระ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่มีพื้นที่รับผิดชอบในเขตตำบลที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ยกเว้นองค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลถูกจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีฐานะเป็นนิติบุคคล ตั้งแต่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้จนถึง พ.ศ. 2553 ได้การประกาศจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลรวมทั้งสิ้นจำนวน 6,744 แห่ง (สุวรรณ พินิตานนท์. 2546 : 19)

1. ประวัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

เดิมสภาตำบลได้จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2499 เรื่อง ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเปิดโอกาสให้ราษฎรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของตำบลและหมู่บ้านทุกอย่างเท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นและราษฎรเป็นส่วนรวม ซึ่งจะเป็นแนวทางนำราษฎรไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย

พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำบลแทนประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 นับตั้งแต่ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 ทำให้มีการปรับฐานะการ

บริหารงานในระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปโฉมใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศ โดยแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้ โกวิทช์ พวงงาม (2542 : 169 - 170)

1. รูปแบบ “สภาตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท

2. รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” (อบต.) ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (มาตรา 43)

หลักเกณฑ์ที่กำหนดให้สภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดว่าถ้าสภาตำบลที่มีรายได้ โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในประกาศนั้นให้ระบุชื่อ และเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบล ให้พ้นจากอำนาจแห่งสภาตำบลนับแต่วันที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และขอให้โอนบรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง หนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีโครงสร้างการบริหารงานตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 มีโครงสร้างการบริหารงาน 2 ส่วน ดังนี้

2.1 สภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2.1.1 สภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละ 2 คน ซึ่งเลือกตั้งโดยราษฎร

2.1.2 อายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีกำหนดคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง

2.1.3 สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

2.1.4 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.1.5 พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

2.1.6 ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2.1.7 สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีประธานสภาและรองประธานสภา 1 คน ซึ่งเลือกจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

2.1.8 ประธานสภาและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี

2.1.9 ปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญ 2 สมัย หรือหลายสมัยแล้วแต่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะกำหนดแต่ต้องไม่เกิน 4 สมัย

2.1.10 ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน เป็นเลขานุการมีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการ และการจัดการประชุม

2.2 คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่การบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม โดยมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ดังนี้

2.2.1 คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่ง และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนสองคน แล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง

2.2.2 บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติ ข้อบัญญัติ และแผนพัฒนาตำบล และรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภา องค์การบริหารส่วนตำบล

2.2.3 จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอ ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาให้ความเห็นชอบ

2.2.4 รายงานการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหาร ส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละสองครั้ง

2.2.5 ให้นายกององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้แทนขององค์การบริหาร ส่วนตำบล

2.2.6 ในกรณีที่นายกององค์การบริหารส่วนตำบลไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ ได้ ให้รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นกรรมการหรือให้มีอำนาจหน้าที่อย่างใด ให้ผู้รักษา ราชการแทนทำหน้าที่กรรมการหรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับนายกององค์การบริหารส่วนตำบลใน ระหว่างรักษาราชการแทนด้วย

2.2.7 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองนาย กององค์การบริหารส่วนตำบลและพนักงานส่วนตำบลเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

2.2.8 ให้นายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานส่วนตำบล ซึ่งนายกององค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิด ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลได้

3. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีภารกิจและหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม นอกจากนี้ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายดังกล่าวองค์การบริหารส่วนตำบล ยังต้องมีภารกิจและหน้าที่ในการบริหารสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของ ตนเอง พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม จนถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

3.1 ภารกิจและหน้าที่ที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่

3.1.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

3.1.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

3.1.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

3.1.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3.1.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

3.1.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

3.1.7 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.1.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

3.1.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

3.2 ภารกิจและหน้าที่อาจจัดทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสามารถเลือกจัดทำได้ตามความจำเป็นและความต้องการของท้องถิ่นแต่ละแห่ง ดังต่อไปนี้

3.2.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

3.2.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

3.2.3 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

3.2.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

3.2.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

3.2.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

3.2.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

3.2.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของ

แผ่นดิน

3.2.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.2.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

3.2.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

3.2.12 การท่องเที่ยว

3.2.13 การผังเมือง

จากภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าภารกิจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของชุมชนระดับตำบล ซึ่งมีขอบเขตตามที่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึง พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 บัญญัติไว้ โดยทั่วไปจะเรียกว่าภารกิจ และหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลว่าการพัฒนาตำบล

4. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

เมื่อมีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องทำการจัดเก็บและจัดหารายได้ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งมีทั้งที่เป็นผู้จัดเก็บเองและได้รับจัดสรรจากหน่วยงานอื่น ทั้งนี้ เพื่อให้มีเงินงบประมาณสำหรับนำไปใช้จ่ายในการดำเนินการตามข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (2546) มีดังนี้

4.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.3 รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วน

ตำบล

4.4 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่จะมีกฎหมาย

กำหนดไว้

4.5 เงินและทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้

4.6 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้

4.7 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

4.8 รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายกำหนดให้เป็นขององค์การบริหาร

ส่วนตำบล

5. รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล มีรายจ่ายในการบริหารองค์กรและการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการและบริการประชาชนในพื้นที่ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (2546) มีรายจ่าย ดังนี้

5.1 เงินเดือน

5.2 ค่าจ้าง

5.3 เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ

5.4 ค่าใช้สอย

5.5 ค่าวัสดุ

5.6 ค่าครุภัณฑ์

5.7 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ

5.8 ค่าสาธารณูปโภค

5.9 เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น

5.10 รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบ

ของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

5. การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาท้องถิ่น ต้องมีการกำกับดูแลจากหน่วยงานราชการ เพื่อให้การบริหารเป็นไปด้วยความโปร่งใส พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติม (2546) ดังนี้

5.1 ให้นายอำเภอมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

5.2 เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล หรือ ประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม นายอำเภอจะรายงานเสนอความคิดเห็นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลก็ได้

5.3 เมื่อมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือถือว่ามี การยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นใหม่ภายใน 60 วัน

5.4 หากปรากฏว่าคณะกรรมการบริหารกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือ สวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ผู้ว่า ราชการจังหวัดอาจสั่งให้คณะกรรมการบริหารทั้งคณะหรือคณะกรรมการบริหารบางคนพ้นจาก ตำแหน่งได้ ตามคำแนะนำของนายอำเภอ

สรุปองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหาร ส่วนตำบล (อบต.) ป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีศักยภาพในการ ให้บริการสาธารณะ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อน และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ อย่างแท้จริง

หลักธรรมาภิบาลกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ อาศัยหลักธรรมาภิบาลมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ความเป็นมาของหลักธรรมาภิบาล

การบริหารจัดการที่ดี หรือธรรมาภิบาล หรือบางท่านเรียกว่า ธรรมรัฐ ตรงกับ ภาษาอังกฤษว่า Good Governance การพูดถึงครั้งแรกในแวดวงของหน่วยงานระหว่างประเทศที่มี หน้าที่ให้ความช่วยเหลือในด้านการพัฒนาประเทศ นับแต่ปลายคริสต์ศักราชที่ 1980 เป็นต้นมา ภายหลังจากที่ได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับผลของนโยบายการปรับโครงสร้างของธนาคารโลกในช่วง นั้นได้มีการใช้คำว่า Good Governance อย่างกว้าง ๆ และรูปแบบของระบบการเมืองที่ครอบคลุม ถึงความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติและความโปร่งใสในการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังมักถูกนำไป

เชื่อมโยงกับเงื่อนไขทางการเมือง รัชนา ศานติยานนท์ และคนอื่นๆ (2544 : 3) จากนั้นได้มีการนำแนวคิดนี้ไปใช้อย่างกว้างขวางในหมู่ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศ

จากวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคม ดังที่ทราบกันทั่วไปแล้วว่า สาเหตุสำคัญ ประการหนึ่งเกิดขึ้นจากความบกพร่อง ความอ่อนแอ และหย่อนประสิทธิภาพของกลไกด้านการบริหารจัดการในระดับชาติ และระดับองค์กร ทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมไปถึงการทุจริต และการกระทำผิดจริยธรรมในวิชาชีพ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542 : 17) ได้แยกพิจารณา ดังนี้

1. การขาดกลไกและกฎเกณฑ์ที่ดีพอในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม ขณะที่กลไกที่มีอยู่บกพร่อง ไม่สามารถเตือนภัยที่เคลื่อนตัวเข้ามากระทบระบบเศรษฐกิจและการเงินอย่างรวดเร็วได้ รวมทั้งเมื่อถูกกระทบแล้วยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนกลไก และฟื้นฟูการบริหารจัดการต่าง ๆ ของภาครัฐและภาคเอกชนให้ทันต่อสถานการณ์ได้

2. ความอ่อนด้อยและถดถอยของกลุ่มข้าราชการ นักวิชาการหรือเทคนิแครต (Technocrats) คนกลุ่มนี้ต้องมีบทบาทสำคัญในการศึกษา ค้นคว้า เสนอแนะนโยบายและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่จำเป็นในการบริหารประเทศ

3. ระบบการตัดสินใจและการบริหารจัดการทั้งของภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนมีลักษณะที่ขาดความโปร่งใสบริสุทธิ์และยุติธรรม ส่งผลให้ตัวระบบเองไม่มีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันก็เปิด โอกาสหรือช่องทางให้เกิดความฉ้อฉลผิดจริยธรรมในวิชาชีพขึ้นได้

4. ประชาชนขาดข้อมูลข่าวสาร ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมืองอย่างชัดเจน จึงทำให้ไม่มีโอกาสในการร่วมตัดสินใจและร่วมแก้ไขปัญหา

5. ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและเอกชน ซึ่งเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและมีการร่วมกันการกระทำทุจริตอย่างเป็นกระบวนการ

จากสาเหตุดังกล่าว หากไม่ได้รับการจัดการแก้ไขและป้องกันโดยเร่งด่วนแล้ว โอกาสการฟื้นตัวจากวิกฤติเศรษฐกิจของไทย อาจต้องใช้เวลาานกว่าที่ควรจะเป็น ดังนั้นการแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืนก็คือ การขจัดสาเหตุของปัญหาดังกล่าวข้างต้น และสร้างธรรมรัฐ หรือธรรมาภิบาล (Good Governance) เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ให้ปรากฏเป็นจริงในภาครัฐภาคเอกชน และภาคประชาชน

สรุปความเป็นมาของธรรมาภิบาลมูลเหตุจูงใจ ให้นักคิดเหล่านี้หันมาองการบริหารจัดการที่ดี คือ ความล้มเหลวของประเทศที่ได้รับความช่วยเหลือในการพัฒนาประเทศตามแนวทางของประเทศซีกโลกตะวันตก โดยเฉพาะกลุ่มประเทศในแถบละตินอเมริกาและแอฟริกา ผู้รับผิดชอบมองว่าสาเหตุของความล้มเหลวมาจากการที่รัฐไร้ความสามารถที่จะดำเนินการตามที่

ได้รับการแนะนำถึงว่ารัฐบาลเป็นศูนย์กลางของการตัดสินใจที่สำคัญในสังคมทุกระดับ จึงมีการเรียกร้องให้มีการปรับปรุงการบริหารซึ่งรวมถึงการปรับปรุงโครงสร้าง และระเบียบกฎหมายที่ค่อนข้างซับซ้อนของรัฐ เพื่ออำนวยความสะดวกน่านโยบายในการพัฒนาประเทศไปปฏิบัติ

2. ความหมายของธรรมาภิบาล

สิ่งที่ท้าทายขององค์การบริหารส่วนตำบลขณะนี้ คือ การปรับกลยุทธ์ ทักษะคน วิถีคิด วิธีการทำงานของบุคลากรของ องค์การบริหารส่วนตำบล ไปสู่การเป็น “ราชการยุคใหม่” มุ่งปฏิบัติเพื่อเป้าหมาย การพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า และให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นักวิชาการได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาล ดังนี้

ประมวล รุจนเสรี (2542 : 48) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การปรับวิถีคิด วิถีบริหารราชการของประเทศไทยเสียใหม่ทั้งระบบ โดยการกำหนดเจตนารมณ์ของแผ่นดินขึ้นมา เพื่อทุกคนทุกฝ่ายในประเทศจะร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันจัดการ ร่วมกันรับผิดชอบ แก้ปัญหาพัฒนา นำแผ่นดินไปสู่ความมั่นคง ความสงบ สันติสุข มีการพัฒนาที่ยั่งยืนและก้าวไกล

อานันท์ ปันยารชุน (2542 : 62) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล คือ ผลลัพธ์ของการจัดกิจกรรม ซึ่งบุคคลและสถาบันทั่วไป ภาครัฐ และภาคเอกชน มีผลประโยชน์ร่วมกันได้กระทำลงไป ในหลายทาง มีลักษณะเป็นขบวนการที่เกิดขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานประโยชน์ที่หลากหลาย และขัดแย้งได้

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542 : 17) กล่าวว่า ได้เลือกใช้คำว่า ธรรมาภิบาล โดยให้เหตุผล 2 ประการ คือ

1. รากศัพท์ของคำว่า ธรรมาภิบาล มาจากว่า ธรรม และอภิบาล ซึ่งตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายของ ธรรม ในหน้า 420 ว่า หมายถึง คุณความดี ความถูกต้อง และอภิบาลในหน้า 918 ว่า หมายถึง บำรุงรักษา ปกครอง
2. ธรรมาภิบาล ใช้ได้ในความหมายอย่างกว้าง ซึ่งอาจรวมทั้งการบริหารจัดการที่ดีขององค์การธุรกิจเอกชน และการปกครองที่ดีของภาครัฐ

บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ธี (2544 : 10) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล เป็นกลไก เครื่องมือ และแนวทางการดำเนินงาน ที่เชื่อมโยงกันของภาคเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเน้นความจำเป็นของการสร้างความร่วมมือ จากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง เพื่อให้ประเทศมีพื้นฐานระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความชอบธรรมของกฎหมาย มีเสถียรภาพ มีโครงสร้าง และกระบวนการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน

5. หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การได้รับการยอมรับ และความพอใจจากผู้รับบริการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง การบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ของงานที่ปฏิบัติ คุณภาพของงานทั้งด้านปริมาณ ความถูกต้อง ครบถ้วน รวมทั้งจำนวนความผิดพลาดที่ได้ขึ้น จากการปฏิบัติงาน และจำนวนการร้องเรียนหรือการกล่าวหาที่ได้รับ

6. หลักความคุ้มค่า ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ ความมีประสิทธิภาพ และความมีประสิทธิภาพ ทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542 : 32 – 33) กล่าวว่า กระบวนการที่เป็นหัวใจของธรรมาภิบาลนั้นมี 3 ส่วนที่ต้องเชื่อมโยงกันก็คือ

1. การมีส่วนร่วมของทุกภาคในการบริหารจัดการสังคม
2. ความโปร่งใสของกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งทำให้การทุจริตและบิดเบือนผลประโยชน์ของภาคอื่น ๆ ไปเป็นการกระทำของตนกระทำได้ยาก หรือไม่ได้
3. ความรับผิดชอบที่ต้องตอบคำถาม และถูกวิจารณ์ได้ รวมทั้งความรับผิดชอบในผลการตัดสินใจ

รัชนา ศานติยานนท์ และคนอื่น ๆ (2544 : 7 – 8) กล่าวว่า องค์ประกอบของธรรมาภิบาลที่มักมีผู้เอ่ยถึงบ่อย ๆ ดังนี้

1. การรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติ อาจกล่าวได้ว่าการรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติเป็นองค์ประกอบที่ได้รับการเอ่ยถึงบ่อยที่สุด เนื่องจากแนวคิดของธรรมาภิบาลในปัจจุบันมีที่มาจากความต้องการลดการทุจริตของรัฐบาล โดยการรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติ หมายถึง ความสัมพันธ์ที่ขึ้นอยู่กับพันธะผูกพันที่จะต้องแสดงให้เห็นและรับผิดชอบต่อการทำที่มีความคาดหวังอย่างเห็นพ้องต้องกัน ในการบริหารรัฐกิจได้มีแรงกดดันให้นำหลักการรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติ มาใช้ในการบริหารจัดการ
2. ความโปร่งใส ความโปร่งใสเป็นสิ่งสำคัญในการที่จะทำให้เกิดความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติ ความโปร่งใสหมายถึงการมีระบบสารสนเทศที่ดี และการเปิดเผยและเผยแพร่สารสนเทศดังกล่าวไปยังบุคคลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจ รับผิดชอบต่อผลการประเมินผลการปฏิบัติงานและการปฏิบัติตามเกณฑ์
3. การมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจในด้านต่าง ๆ การมีส่วนร่วมทำให้รัฐบาลได้รับข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับความต้องการ และการให้ความสำคัญในเรื่องต่าง ๆ ของประชาชน ชุมชน หรือหน่วยงานต่าง ๆ รัฐบาลที่ให้ความสำคัญกับประชาชนจะสามารถตัดสินใจได้ดีกว่า และได้รับการยอมรับมากกว่า

สรุปองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาล เน้นการกำหนดเป็นกรอบแนวทางให้แก่หน่วยงานราชการ เพื่อถือปฏิบัติสำหรับการศึกษารั้งนี้ จะยึดองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลที่ได้กำหนดไว้ ตามที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าการบริหารการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งมีจำนวน 6 หลัก ดังนี้ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

สรุปหลักธรรมาภิบาลกับองค์การบริหารส่วนตำบล การบริหารงานของภาครัฐในทุก ๆ ด้านโดยชอบธรรม และมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการใช้กระบวนการ การมีส่วนร่วมจากทุกส่วนของสังคม ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้ประเทศมีพื้นฐานประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

1. ประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ

ตำบลตะโกตาพิ แต่เดิมขึ้นอยู่กับตำบลโคกม้า ต่อมาได้แยกเขตการปกครองมาเป็นตำบลตะโกตาพิ เหตุที่ได้ชื่อ “ตะโกตาพิ” เพราะเมื่อสมัยก่อนเป็นบริเวณพื้นที่เป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์และมีต้นตะโกเกิดขึ้นจำนวนมากประกอบกับมีหนองน้ำที่กว้างใหญ่เหมาะในการทำมาหากิน จึงทำให้มีประชาชนอพยพถิ่นฐานมาจับจองที่ทำมาหากิน โดยชาวบ้านที่อพยพมาจับจองคนแรก คือ ครอบครัวของ ตาพิ และญาติพี่น้อง ต่อมา มีชาวบ้านอพยพตามมาเรื่อย ๆ จนเป็นชุมชนขนาดใหญ่

ต่อมาจึงได้ตั้งชื่อว่า บ้านตะโกตาพิ ซึ่งเป็นการให้เกียรติผู้ที่เข้ามาจับจองเป็นคนแรกก็คือ ตาพิ ส่วน ตะโก ก็คือ บริเวณนี้มีต้นตะโกปกคลุมกระจายอยู่ทั่วไป ปัจจุบันหมู่บ้านตะโกตาพิได้ยกฐานะขึ้นเป็นตำบล เขตการปกครองของตำบลตะโกตาพิทั้งหมด 11 หมู่บ้าน ตำบลตะโกตาพิ เป็นตำบลหนึ่งใน 16 ตำบลของอำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ มีเนื้อที่ประมาณ 80.05 กิโลเมตร

2. ภูมิประเทศ

องค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ ตั้งอยู่ที่บ้านตะโกตาพิ หมู่ที่ 1 ตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งอยู่ที่ทิศตะวันตกของอำเภอประโคนชัย อยู่ห่างจากอำเภอประโคนชัยประมาณ 14 กิโลเมตร ห่างจากตัวจังหวัดบุรีรัมย์ ประมาณ 58 กิโลเมตร

องค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ พื้นที่เป็นพื้นที่ราบสูงมีลักษณะลาดต่ำจากทิศตะวันตกไปยังทิศตะวันออก มีอาณาเขตการปกครองติดต่อกัน ดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ เขตติดต่อพื้นที่ตำบลโคกตูม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันออก เขตติดต่อพื้นที่ตำบลโคกม้า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันตก เขตติดต่อพื้นที่ตำบลอีสานเขต อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศใต้ เขตติดต่อพื้นที่ตำบลประทีป อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ตาราง 1 จำนวนหมู่บ้านและประชากรตำบลตะโกตาพิ

หมู่ที่	จำนวนประชากร (คน)		จำนวนครัวเรือน (หลัง)
	ชาย	หญิง	
หมู่ที่ 1 บ้านตะโกตาพิ	503	525	201
หมู่ที่ 2 บ้านชุมแสง	343	345	133
หมู่ที่ 3 บ้านศรีสุข	356	364	149
หมู่ที่ 4 บ้านโคกเห็ด	159	140	60
หมู่ที่ 5 บ้านบาตร	322	301	122
หมู่ที่ 6 บ้านชัยพัฒนา	206	188	117
หมู่ที่ 7 บ้านโคกกระชาย	410	444	154
หมู่ที่ 8 บ้านเกษตรสมบูรณ์	356	324	134
หมู่ที่ 9 บ้านหนองสะเดา	248	244	87
หมู่ที่ 10 บ้านบาตร	506	577	208
หมู่ที่ 11 บ้านหนองปรัง	159	129	54
รวม	3,568	3,581	7,149

ที่มา : แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 - 2554) องค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ

อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

3. สภาพเศรษฐกิจ

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลตะโกตาพิ นั้นเป็นที่ราบสูง ดินเป็นดินร่วนปนทราย จึงเหมาะในการทำอาชีพเกษตรกรรมทำให้ประชาชนบริเวณนี้นั้นส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีรายได้เฉลี่ย 23,000 บาท/ปี มีการประกอบอาชีพทำนา คิดเป็นร้อยละ 80 อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 14 อาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 5 อาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 1 นอกจากนี้ในพื้นที่ตำบลตะโกตาพิ มีการประกอบธุรกิจ ดังนี้ ปั้มน้ำมัน โรงเรียนขนาดเล็ก ร้านวัสดุก่อสร้าง ร้านซ่อมรถ ร้านงานแปรรูปไม้ โรงงานฟาร์มเลี้ยงไก่

4. สภาพทางสังคม

4.1 การศึกษามีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนเกณฑ์ จำนวน 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ และโรงเรียนประถมศึกษาในเขตตำบลตะโกตาพิ จำนวน 5 แห่ง ดังนี้ โรงเรียนบ้านตะโกตาพิ โรงเรียนบ้านชุมแสง โรงเรียนบ้านโคกเห็ด โรงเรียนบ้านเกษตรสมบูรณ์ โรงเรียนบ้านบาตร

4.2 องค์กรทางศาสนา มีดังนี้ วัดประชาสมนึก (บ้านตะโกตาพิ) สำนักสงฆ์วัดบ้านบาตร ที่พักสงฆ์บ้านเกษตรสมบูรณ์ ที่พักสงฆ์บ้านโคกเห็ด ที่พักสงฆ์บ้านชัยพัฒนา

ตาราง 2 จำนวนกลุ่ม/ศูนย์ภายในตำบลตะโกตาพิ

ลำดับที่	ชื่อกลุ่ม/ศูนย์	จำนวน
1	สภาวัฒนธรรมบ้านตำบลตะโกตาพิ	1 แห่ง
2	ศูนย์สุขภาพชุมชน	1 แห่ง
3	ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานหมู่บ้าน	11 แห่ง
4	กองทุนระบบหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น	1 แห่ง
5	หน่วยบริการแพทย์ฉุกเฉิน	9 คน
6	หนึ่งตำบลหนึ่งทีมกู้ภัย	10 คน
7	ศูนย์บริการประชาชนตำบลตะโกตาพิ หมู่ที่ 1	1 แห่ง
8	ศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยพลเรือน อบต.ตะโกตาพิ	1 แห่ง
9	อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน	160 คน
10	ตำรวจชุมชนประจำตำบล	2 คน
11	ลูกเสือชาวบ้าน	1 รุ่น
12	ประชาคมหมู่บ้าน	11 หมู่บ้าน
13	ไทยอาสาป้องกันชาติ	1 รุ่น

ที่มา : แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554) องค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ

อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ตาราง 3 กลุ่มอาชีพภายในตำบลตะโกตาพิ

ลำดับที่	รายชื่อกลุ่ม	จำนวน
1	กลุ่มออมทรัพย์	11 กลุ่ม
2	กลุ่มทำขนมบ้านศรีสุข หมู่ที่ 3	1 กลุ่ม
3	กลุ่มเพาะเห็ดฟาง หมู่ที่ 7	1 กลุ่ม
4	กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน	11 กลุ่ม
5	กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน	11 กลุ่ม
6	กลุ่มฝึกปลอดสารพิษ หมู่ที่ 5	1 หมู่บ้าน
7	กลุ่มสตรี	11 หมู่บ้าน
8	กลุ่มเลี้ยงจิ้งหรีด บ้านบาตร	1 กลุ่ม
9	กลุ่มเกษตรอินทรีย์	2 กลุ่ม
รวม		50 กลุ่ม

ที่มา : แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554) องค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ

อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

5. การคมนาคม

องค์การบริหารส่วนตำบล มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการคมนาคม เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนในท้องถิ่นใช้สัญจรในการคมนาคมขนส่ง การดำเนินชีวิตประจำวัน การคมนาคม ออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

5.1 การคมนาคมติดต่อกับอำเภอประโคนชัยและอำเภอใกล้เคียง มีเส้นทางสายหลักคือทางหลวงหมายเลข 24 เป็นเส้นทางสายสำคัญของอำเภอและของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่างเชื่อมต่อกับอำเภอนางรอง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ และอำเภอประสาธน์ จังหวัดสุรินทร์

5.2 การคมนาคมกับตำบลใกล้เคียง มีเส้นทางสายหลัก คือ ถนนลาดยางเชื่อมระหว่างตำบลตะโกตาพิกับตำบลโคกตูม อำเภอประโคนชัย ถนนลาดยางเชื่อมระหว่างตำบลตะโกตาพิกับตำบลประทัญ อำเภอประโคนชัย ถนนลูกรังเชื่อมระหว่างหมู่ที่ 1 บ้านตะโกตาพิกับตำบลโคกม้า อำเภอประโคนชัย ถนนลาดยางเชื่อมระหว่างหมู่ที่ 7 บ้านโคกกระชายกับตำบลประทัญ อำเภอประโคนชัย ถนนลูกรังเชื่อมระหว่างหมู่ที่ 4 บ้านโคกเห็ดกับตำบลอิสานเขต อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ถนนลูกรังเชื่อมระหว่างหมู่ที่ 1 บ้านตะโกตามพิกับตำบลอิสานเขต อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

5.3 การคมนาคมภายในหมู่บ้าน มีโครงการถนนดินลูกรังผ่านทุกหมู่บ้าน ซึ่งคมนาคมได้สะดวกในหน้าแล้ง ส่วนฤดูฝนการคมนาคมไม่ค่อยสะดวก เนื่องจากสภาพถนนเป็นถนนดินลูกรัง ทำให้ถนนนั้นเปียกและถนนบางสายนั้นชำรุดเสียหาย

6. การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ

องค์การบริหารส่วนตำบลมีบุคลากรในการบริหารการปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังบริการสาธารณะด้านต่าง ๆ ให้เจริญก้าวหน้า โดยบุคลากร แบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย ดังนี้

6.1 ฝ่ายบริหารการเมือง

6.1.1 ผู้บริหาร	จำนวน 1 คน
6.1.2 รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 2 คน
6.1.3 เลขานุการผู้บริหาร	จำนวน 1 คน
6.1.4 สมาชิกสภาฯ	จำนวน 22 คน

6.2 ฝ่ายประจำ

6.2.1 สำนักงานปลัด	จำนวน 5 คน
6.2.2 ส่วนการคลัง	จำนวน 5 คน
6.2.3 ส่วนโยธา	จำนวน 2 คน
6.2.4 ส่วนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	จำนวน 3 คน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าในเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ จึงได้นำผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเสนอ ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

จิรายุทธ อินทวารี (2540 : 90 - 93) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลของการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบึงยี่โถ อำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี” ผลการศึกษาพบว่า

1. สามารถนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับประสิทธิผลค่อนข้างสูง คือ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล, พนักงานส่วนตำบล, ลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบล มีความเข้าใจในด้านนโยบาย ระเบียบ ข้อบังคับ และแผนปฏิบัติงานอย่างดี มีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหาท้องถิ่น เสียสละทุ่มเทในการปฏิบัติงาน ระดมความคิดที่จะดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย มีเพียงเรื่องการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น และการประชาสัมพันธ์ยังอยู่ในระดับต่ำ

2. การมีส่วนร่วมของประชาชน ที่มีต่อการปกครองท้องถิ่นในระดับตำบล พบว่าประชาชนในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลบึงยี่โถ ส่วนใหญ่มีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล โดยการมีส่วนร่วมการกำหนดนโยบาย การควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ และการตอบสนองความต้องการของประชาชนในด้านการให้บริการ ให้ความสะดวกรวดเร็ว ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบึงยี่โถ อยู่ในระดับสูง

พระมหาสนธยา ชาญเสน (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาทัศนคติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมุกดาหาร ต่อการปฏิรูปการเมืองตามหลักธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมุกดาหาร มีทัศนคติต่อการปฏิรูปการเมืองตามแนวคิดธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ทัศนคติในระดับสูง ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ และหลักความมีส่วนร่วม ส่วนปัญหาที่ค้นพบ ได้แก่ ปัญหาด้านความรู้ความสามารถ ความรับผิดชอบ การวางแผน เป็นต้น สำหรับปัญหาในอนาคต คือ

ความแห้งแล้ง การขาดน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค เพื่อการเกษตรกรรม การแข่งขันทางการเมือง
ปัญหาธรรมชาติและระบบนิเวศวิทยาเสื่อมโทรม เป็นต้น

นพพล สุรนักครินทร์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การนำหลักธรรมาภิบาลมา
ใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชน จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าการ
นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ตามทัศนะของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่
ในภาพรวม อยู่ในเชิงบวก เมื่อเปรียบเทียบตามธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วน
(อบต.) ตำบลไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภิบาล
มาใช้ใน อบต. แตกต่างกัน และเมื่อเปรียบเทียบตามปัจจัยด้านขนาดของ อบต. และการมีส่วนร่วม
ในการดำเนินการของ อบต. พบว่า ประชาชนมีทัศนะต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ใน
อบต. แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจใน อบต. นั้นพบว่า ประชาชนมีทัศนะต่อการ
นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ อบต. ไม่แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านขนาดของ อบต. ไม่มี
ความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจใน อบต. แต่ปัจจัยด้านขนาดของ อบต.
ความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการของ อบต.

นันทพล พงศธรวิสุทธิ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาบทบาทขององค์การ
บริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล องค์การ
บริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษากลุ่มประชาชน
ผู้ใช้บริการพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
อยู่ในระดับสูงและเห็นด้วยว่ารูปแบบการปกครองท้องถิ่นแบบองค์การบริหารส่วนตำบลส่งผลให้
ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริการท้องถิ่นของตน เห็นด้วยว่าหลังจากมีการจัดตั้งองค์การบริหาร
ส่วนตำบลส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาตำบล ส่งผลให้เกิดความโปร่งใส
ในการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงานส่วนตำบล และลูกจ้างในเขต
องค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิผลในการ
ดำเนินงาน บทบาท และหน้าที่ความรับผิดชอบอยู่ในระดับความพึงพอใจสูง

เบญจวรรณ วันดีศรี (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ดมีธรรมาภิบาลในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมีประสิทธิภาพ ด้านความรับผิดชอบ ด้านคุณธรรม ด้านนิติธรรม มีธรรมาภิบาลระดับสูง ส่วนด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม มีธรรมาภิบาลระดับต่ำ สำหรับปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ความรู้ความเข้าใจใน บทบาทหน้าที่ และความรู้ความเข้าใจในการปกครองด้วยหลักธรรมาภิบาล

สุรัชย์ นาทองไชย (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่อง สภาพการบริหารงานของคณะเทศมนตรีตามหลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาเทศบาลตำบลธัญญา อำเภอมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งที่มาจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลธัญญาและประชาชนในเขตเทศบาล ต่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า คณะเทศมนตรีบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และต่างพอใจเห็นด้วยที่คณะเทศมนตรี นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการเรื่อง เงินคน วัสดุสิ่งของ ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน

สุภัตรา วิมลสมบัติ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเกยไชย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกยไชย ได้มีการบริหาร โดยการนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นหลักในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเกยไชย สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น และได้รับรางวัลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล

คุณากร กรสิงห์ (2550 : บทคัดย่อ) การศึกษาเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษา มีดังนี้

1. การศึกษาเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ค่อนข้างมาก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแดน องค์การบริหารส่วนตำบลกลางแดด องค์การบริหารส่วนตำบลทับกฤชได้ องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ค่อนข้างน้อย ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลเกรียงไกร องค์การบริหารส่วนตำบลหนองยาว และองค์การบริหารส่วนตำบลโคกหม้อ

2. การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า อบต. ทั้ง 6 แห่ง มีปัญหาในหลักการสำคัญๆ คล้ายคลึงกันคือ

- 2.1 ปัญหาหลักการมีส่วนร่วม คือ ประชาชนมีพฤติกรรมการเข้าไปมีส่วนร่วมต่ำ
- 2.2 ปัญหาหลักความโปร่งใส คือ อบต. ไม่ค่อยมีการตรวจสอบความโปร่งใสอย่างต่อเนื่อง และมักเป็นการตรวจสอบด้านเดียว คือ ตรวจสอบจากเอกสารเป็นหลัก
- 2.3 ปัญหาหลักนิติธรรม ได้แก่ ไม่ค่อยมีการเผยแพร่กฎระเบียบให้ประชาชนได้รับทราบ
- 2.4 ปัญหาหลักคุณธรรม คือ ไม่ค่อยมีการอบรมเรื่องคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง
- 2.5 ปัญหาหลักความรับผิดชอบ คือ อบต. ส่วนใหญ่ไม่ค่อยเอาใจใส่ปัญหาชุมชนเท่าที่ควร
- 2.6 ปัญหาหลักความคุ้มค่า คือ โครงการบางเรื่องไม่สามารถทำได้ เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ
- 2.7 ปัญหาหลักความเสมอภาค คือ ยังคงมีการเลือกปฏิบัติ

3. ปัจจัยทางการเมืองและทางการบริหารที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ปัจจัยทางการเมืองทั้งภายในและภายนอก เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ โดยปัจจัยการเมืองภายใน ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างฝ่ายข้าราชการการเมืองกับข้าราชการประจำ และปัจจัยการเมืองภายนอก ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่ดีกับข้าราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล องค์กรเอกชน ประชาชน ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ส่วนปัจจัยทางการบริหาร อันได้แก่ โครงสร้างระบบงาน ทรัพยากรทางการบริหาร ได้แก่ บุคลากร และงบประมาณ เป็นปัจจัยรองที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ คือ เกณฑ์การประเมินและรางวัลตอบแทน

บวร วิเศษสุนทร (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.86$)

ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.85$) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.82$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.77$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.66$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.50$)

อภิชาติ โชตชัชวาลย์กุล (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก

ทัศนวรรณ พละปัญญา (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาธรรมาภิบาลกับการจัดการขยะของเทศบาลตำบลหนองจ่อม อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาการจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า เทศบาลตำบลหนองจ่อมได้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการจัดการขยะอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาถึงหลักธรรมาภิบาลต่างๆ แล้วพบว่า เทศบาลตำบลหนองจ่อม มีสภาพการจัดการขยะมูลฝอยมากที่สุด คือ หลักความรับผิดชอบ รองลงมาตามลำดับความสำคัญ คือ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส ส่วนประชาชนผู้ใช้บริการด้านขยะสามารถรับรู้ถึงการจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหนองจ่อมทุกหลักและมีความพึงพอใจในการจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาลในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังพบว่าลำดับความมากน้อยของการรับรู้การจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลได้สอดคล้องกับลำดับความมากน้อยของความพึงพอใจในการจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลด้วย โดยประชาชนมีความพึงพอใจในการจัดการขยะตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหนองจ่อมมากที่สุด คือ หลักนิติธรรม รองลงมาตามลำดับความสำคัญ คือ หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความโปร่งใส

งานวิจัยต่างประเทศ

เทนเนคส์ (Tennekes, 2005 : Abstract) การวิเคราะห์การสนทนานโยบายการปกครองบ้านเมืองที่ดีของประเทศเนเธอร์แลนด์และเยอรมัน พบว่า การปกครองที่ดีและประสบผลสำเร็จได้จะต้องอาศัยแนวคิดและทฤษฎีที่อยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง มีคุณธรรมจริยธรรม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ทุกคนมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในหน้าที่ เกิดผลคุ้มค่าและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล หรือแม้แต่องค์กรภาครัฐ ที่มีการใช้ธรรมาภิบาลในภาคปฏิบัติ สามารถที่จะดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งจะต้องมี กระบวนการพัฒนาธรรมาภิบาล โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการสร้างความเข้าใจ การกำหนดแนวทาง และรูปธรรม การทดลองปฏิบัติ และสิ้นที่การทบทวน ประเด็นสำคัญอย่างยิ่งในการยึดเป็น แนวทางในการปฏิบัติ ของการใช้หลักธรรมาภิบาลมาบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบล คือ การที่มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีส่วนร่วมใน การตัดสินใจในการบริหารงาน อีกทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือบุคลากรในองค์กร สามารถ ตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารองค์กรได้ว่า มีการบริหารงานด้วยความโปร่งใสมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดภายในองค์กรต่าง ๆ ที่ใช้หลักธรรมาภิบาลใน การบริหารงาน เพื่อใช้ในการสร้างหลักการที่ชัดเจนและมีเอกภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 11 หมู่บ้าน จำนวน 4,600 คน
 2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
- รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างปรากฏดังตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 4 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน

จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
หมู่ที่ 1 บ้านตะโกตาพิ	539	43
หมู่ที่ 2 บ้านชุมแสง	383	31
หมู่ที่ 3 บ้านศรีสุข	472	38
หมู่ที่ 4 บ้านโลกเห็ด	376	30
หมู่ที่ 5 บ้านบาตร	373	30
หมู่ที่ 6 บ้านชัยพัฒนา	381	30
หมู่ที่ 7 บ้านโคกกระชาย	448	36
หมู่ที่ 8 บ้านเกษตรสมบูรณ์	380	30
หมู่ที่ 9 บ้านหนองสะเดา	475	38
หมู่ที่ 10 บ้านบาตร	391	31
หมู่ที่ 11 บ้านหนองปรัง	382	30
รวม	4,600	370

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 6 หลัก ดังนี้ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร บทความ และรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับ ทฤษฎี แนวคิด และหลักเกณฑ์ในการใช้หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

2.2 นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

2.3 นำเสนอร่างแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการควบคุมการ ค้นคว้าอิสระทำการตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมตรงสภาพความเป็นจริงเป็นการหา ความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 3 ท่าน คือ

2.3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

2.3.2 คุณประวิทย์ ชอบธรรม ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

2.3.3 คุณนางเยาว์ นาพิมพ์ ครูวิทยฐานะชำนาญการ โรงเรียนเนินมิตรภาพ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับจากการตรวจสอบการแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญทำการ ตรวจสอบ มาปรับปรุงแก้ไข และเสนอให้คณะกรรมการการค้นคว้าอิสระพิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2.5 นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try Out) กับประชาชนในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลประทัญ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างรายข้อกับทั้งฉบับ (Corrected Item – total Correlation) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง .3354 - .8654 และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .9584 ซึ่งผ่านเกณฑ์สามารถนำไปเป็น เครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลตะโกตาพิ ได้ตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและขอคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง ณ พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคน จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยตนเอง จำนวน 370 ชุด เก็บคืนมาได้ 370 ชุด และคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percent) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ
2. การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง
3. ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย
4. เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) ได้กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	มีการปฏิบัติมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีการปฏิบัติมาก
2.51 – 3.50	มีการปฏิบัติปานกลาง
1.51 – 2.50	มีการปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.50	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ หาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างรายข้อกับทั้งหมด (Corrected Item – total Correlation) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลัก
ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
ดำเนินการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อการเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้
ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยในความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตาม
หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
โดยจำแนกผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
องค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังตาราง 7 - 11 ดังนี้

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	370	100
1. เพศ		
1.1 ชาย	127	34.32
1.2 หญิง	243	65.68
2. สถานภาพ		
2.1 โสด	113	30.54
2.2 สมรส	161	43.51
2.3 หม้าย	96	25.95
3. อายุ		
3.1 18 – 30 ปี	99	26.76
3.2 31 – 40 ปี	116	31.35
3.3 41 – 50 ปี	64	17.30
3.4 51 – 60 ปี	88	23.78
3.5 61 ปีขึ้นไป	3	0.81
4. ระดับการศึกษา		
4.1 ประถมศึกษา	127	34.32
4.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	82	22.16
4.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	84	22.17
4.4 อนุปริญญา/ปวส.	38	10.27
4.5 ปริญญาตรี	33	8.92
4.6 สูงกว่าปริญญาตรี	6	1.62

ตาราง 5 (ต่อ)

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. อาชีพ		
5.1 เกษตรกรรม	150	40.54
5.2 ค้าขาย	54	14.59
5.3 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	77	20.81
5.4 นักเรียน/นักศึกษา	41	11.08
5.5 รับจ้าง	28	7.57
5.6 ทำงานเอกชน	19	5.14
5.7 อื่นๆ	1	0.27

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 370 คน จำแนกตามเพศ เป็นหญิง จำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 65.7 เป็นชาย จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3

เมื่อจำแนกตามสถานภาพ ปรากฏว่า ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ สมรส จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5 รองลงมา คือ โสด จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ หม้าย จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9

เมื่อจำแนกตามช่วงอายุ ปรากฏว่า ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ช่วงอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 รองลงมา คือ ช่วงอายุระหว่าง 18 – 30 ปี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 และที่มีจำนวนที่สุด คือ ช่วงอายุน้อยที่สุด 61 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏว่า ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ จบระดับชั้น ประถมศึกษา จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 รองลงมา คือ จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.6

เมื่อจำแนกตามอาชีพ ปรากฏว่า ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ อาชีพเกษตรกรรม จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมา คือ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ อาชีพอื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ปรากฏดังตาราง 8
ดังนี้

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อ
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ
อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น			
	หลักธรรมาภิบาล	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. หลักนิติธรรม		3.46	0.76	ปานกลาง
2. หลักคุณธรรม		3.38	0.80	ปานกลาง
3. หลักความโปร่งใส		3.31	0.80	ปานกลาง
4. หลักความรับผิดชอบ		3.33	0.88	ปานกลาง
5. หลักการมีส่วนร่วม		3.40	0.83	ปานกลาง
6. หลักความคุ้มค่า		3.34	0.91	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย		3.37	0.77	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดย
เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาลำดับ ดังนี้ หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.46$) หลักการมีส่วนร่วม
($\bar{X} = 3.40$) หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.38$) หลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.34$) หลักความรับผิดชอบ
($\bar{X} = 3.33$) และหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.31$) ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ หลักนิติธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
หลักนิติธรรม			
1. มีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชุมชน เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในชุมชน	3.71	0.84	มาก
2. ระเบียบ ข้อบังคับมีความเป็นธรรมและเสมอภาค	3.49	0.93	ปานกลาง
3. มีการใช้ข้อบัญญัติอย่างมีคุณภาพ คุ่มค่าเสมอภาค และครอบคลุมทุกด้าน	3.44	0.93	ปานกลาง
4. มีการให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ สิทธิและหน้าที่	3.37	0.97	ปานกลาง
5. มีการปรับปรุงข้อบังคับ และข้อบัญญัติระเบียบให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	3.31	1.05	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.46	0.77	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ในหลักนิติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด ข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1 มีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในชุมชน ($\bar{X} = 3.71$) รองลงมา คือ ข้อ 2 ระเบียบ ข้อบังคับมีความเป็นธรรมและเสมอภาค ($\bar{X} = 3.49$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 5 มีการปรับปรุงข้อบังคับ และข้อบัญญัติ ระเบียบ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.31$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ หลักคุณธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
หลักคุณธรรม			
6. มีการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีและมีคุณภาพต่อการให้บริการประชาชนมากยิ่งขึ้น	3.43	0.89	ปานกลาง
7. มีการสนับสนุนให้บุคลากรใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม เพื่อการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานที่ดี	3.50	0.92	ปานกลาง
8. มีกระบวนการร้องเรียนหรือร้องทุกข์ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชัดเจน	3.27	1.02	ปานกลาง
9. บุคลากร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา ไม่คอร์รัปชัน	3.44	0.93	ปานกลาง
10. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความขยันหมั่นเพียรปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลต่อองค์กรและชุมชน	3.30	1.12	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.39	0.80	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ในหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 7 มีการสนับสนุนให้บุคลากรใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม เพื่อการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานที่ดี ($\bar{X} = 3.50$) รองลงมา คือ ข้อ 9 บุคลากร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา

ไม่คอร์ปชั่น ($\bar{X} = 3.44$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 8 มีกระบวนการร้องเรียนหรือร้องทุกข์ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชัดเจน ($\bar{X} = 3.27$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ หลักความโปร่งใส โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น			
	หลักธรรมาภิบาล	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
หลักความโปร่งใส				
11. มีคณะกรรมการตรวจสอบภายในที่มีมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต		3.35	1.00	ปานกลาง
12. มีการสร้างขวัญกำลังใจ เพื่อตอบแทนผู้ปฏิบัติงาน		3.14	1.19	ปานกลาง
13. มีการตรวจสอบ ฟ้องร้อง ลงโทษผู้ที่ทุจริต หรือกระทำผิดตามกระบวนการยุติธรรมที่จริงจัง		3.35	0.87	ปานกลาง
14. มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความโปร่งใส		3.39	0.98	ปานกลาง
15. มีช่องทางการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงาน เช่น ผู้รับฟังความคิดเห็น ฯลฯ		3.38	0.92	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	3.32	0.81	ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ในหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 14 มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.39$) รองลงมา คือ ข้อ 15 มีช่องทางการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงาน เช่น ผู้รับฟังความคิดเห็น ฯลฯ ($\bar{X} = 3.38$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 12 มีการสร้างขวัญกำลังใจ เพื่อตอบแทนผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.14$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ หลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น			
	หลักธรรมาภิบาล	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
หลักความรับผิดชอบ				
16. มีการกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ และมีคำสั่งมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติอย่างชัดเจน		3.37	1.04	ปานกลาง
17. บุคลากรมีความตระหนักในสิทธิหน้าที่ในการปฏิบัติงานต่อสังคม		3.41	1.03	ปานกลาง
18. มีการจัดบริการสาธารณะให้ประชาชนอย่างทั่วถึง		3.35	1.02	ปานกลาง
19. มีมาตรการ เพื่อให้บุคลากรยอมรับแนวคิดและเทคโนโลยีใหม่ๆ		3.32	1.05	ปานกลาง
20. มีการติดตามและประเมินผลการทำงานของบุคลากร		3.25	1.01	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย		3.33	0.89	ปานกลาง

จากตาราง 10 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ในหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 17 บุคลากรมีความตระหนักในสิทธิหน้าที่ในการปฏิบัติงานต่อสังคม ($\bar{X} = 3.41$) รองลงมา คือ ข้อ 16 มีการกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ และมีคำสั่งมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.37$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 20 มีการติดตามและประเมินผลการทำงานของบุคลากร ($\bar{X} = 3.25$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ หลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ความหมาย
หลักธรรมาภิบาล			
หลักการมีส่วนร่วม			
21. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.41	1.05	ปานกลาง
22. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการ	3.34	1.19	ปานกลาง
23. มีที่ปรึกษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากภาคประชาชน เพื่อวางแผน ตัดสินใจ และร่วมกิจกรรม/โครงการ	3.45	0.85	ปานกลาง
24. มีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.39	0.98	ปานกลาง
25. ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงประชามติ	3.44	0.94	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.40	0.84	ปานกลาง

จากตาราง 11 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ในหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 23 มีที่ปรึกษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากภาคประชาชน เพื่อวางแผน ตัดสินใจ และร่วมกิจกรรม/โครงการ ($\bar{X} = 3.45$) รองลงมา คือ ข้อ 25 ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงประชามติ ($\bar{X} = 3.44$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ 22 เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการ ($\bar{X} = 3.34$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ หลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม หลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
หลักความคุ้มค่า			
26. มีบริการสาธารณะที่สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนผู้รับบริการอย่างทั่วถึง	3.39	0.97	ปานกลาง
27. ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ประหยัด และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด	3.39	1.06	ปานกลาง
28. มีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่เน้นผลงานด้านบริการ	3.29	1.07	ปานกลาง
29. ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่ออำนวยความสะดวกและรวดเร็วให้แก่ประชาชนผู้มารับบริการ	3.37	1.07	ปานกลาง
30. มีการจัดสรรงบประมาณอย่างคุ้มค่า ทั่วถึง ครอบคลุม และมีความเป็นธรรม	3.27	1.14	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.34	0.92	ปานกลาง

จากตาราง 12 พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ในหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 26 มีบริการสาธารณะที่สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนผู้รับบริการอย่างทั่วถึง และข้อ 27 ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ประหยัด และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 3.39$) รองลงมา คือ ข้อ 29 ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่ออำนวยความสะดวกและรวดเร็วให้แก่ประชาชนผู้มารับบริการ ($\bar{X} = 3.37$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 30 มีการจัดสรรงบประมาณอย่างคุ้มค่า ทั่วถึง ครอบคลุม และมีความเป็นธรรม ($\bar{X} = 3.27$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตาราง 13 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตาม
 หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล	31	33.33
2	การบริหารงานควรยึดหลักธรรมาภิบาล	27	29.03
3	ควรส่งเสริมให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน	23	24.73
4	ผู้บริหารต้องบริหารจัดการองค์กร โดยยึดหลักความเป็นธรรมกับประชาชนทุกคน	18	12.90
รวม		93	100

ตาราง 13 พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ที่มีจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมา การบริหารงานควรยึดหลักธรรมาภิบาล คิดเป็นร้อยละ 29.03 ควรส่งเสริมให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน คิดเป็น ร้อยละ 24.03 ผู้บริหารต้องบริหารจัดการองค์กร โดยยึดหลักความเป็นธรรมกับประชาชนทุกคน คิดเป็นร้อยละ 12.90 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดจากกลุ่มตัวอย่างตามตารางทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน แล้วทำการสุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยขึ้นเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลประทัญ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 ชุด ซึ่งมีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างรายชื่อกับทั้งฉบับ และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์

อัลฟา ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .3354 - .8654 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ .9584

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ด้วยตนเอง จำนวน 370 ชุด และขอรับคืนในเวลาที่กำหนด ได้กลับคืนมาจำนวน จำนวน 370 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

4.2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้สรุปผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ดังนี้ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ และหลักความโปร่งใส ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยข้อที่ได้เสนอแนะมากที่สุด คือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นร้อยละ 33.33 รองลงมา การบริหารงานควรรยึด หลักธรรมาภิบาล คิดเป็นร้อยละ 29.03 การส่งเสริมให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติงาน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน คิดเป็นร้อยละ 24.03 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ เพื่อหาแนวทางที่จะแก้ไขและส่งเสริมพัฒนาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีประเด็นที่ค้นพบให้องค์กรนำไปวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงาน ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 6 หลัก ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เช่น มีการกำหนดระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชุมชน มีการพัฒนาบุคลากร มีคณะกรรมการตรวจสอบ ป้องกันการทุจริต เป็นต้น ทั้งนี้ในท้องถิ่นมีความหลากหลายทางด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา อาชีพ เป็นต้น ทำให้การบริหารงานยังไม่ครอบคลุมทุกด้าน จากผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรยุทธ อินทวารี (2549 : 90 - 93) ได้ทำการศึกษาประสิทธิผลของการนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบึงยี่โถ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี พบว่า สามารถนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับประสิทธิผลค่อนข้างสูง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทพล พงศธรวิสุทธิ (2548 : บทคัดย่อ) บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษากลุ่มประชาชนผู้ใช้บริการพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของ อบต. อยู่ในระดับสูง

2. จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นรายด้าน ทั้ง 6 หลัก ซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะประชาชน ไม่ค่อยรู้เรื่องระเบียบข้อบังคับ ข้อบัญญัติ สิทธิ และหน้าที่ตามกฎหมาย การใช้ข้อบัญญัติยังไม่มีความครอบคลุม ทุก

ด้าน เพราะงบประมาณมีจำนวนจำกัดไม่เพียงกับความต้องการของประชาชน จากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพล สุรนักครินทร์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในเชิงบวก

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะองค์กรส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี มีการให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาคและมีความเอื้อเฟื้อต่อกันทั้งภายใน ภายนอกองค์กร จากผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสนทยา ชาญ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ทัศนคติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมุกดาหาร ต่อการปฏิรูปการเมืองตามแนวธรรมาภิบาล ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมุกดาหาร มีทัศนคติต่อการปฏิรูปการเมืองตามแนวคิธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง

2.3 จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะองค์กรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความโปร่งใส และมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานต่อไป จากผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ บวร วิเศษสุนทร (2550 : 96) ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย พบว่า ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับปานกลาง

2.4 จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ขององค์กร เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ กิจกรรมวันผู้สูงอายุ กรรมการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น จากผลการวิจัยดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทพล พงศธรวิสุทธิ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

พบว่า กลุ่มประชาชนผู้ใช้บริการ มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในระดับสูง และเห็นด้วยว่ารูปแบบการปกครองท้องถิ่นแบบองค์การบริหารส่วนตำบล ส่งผลให้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นของตนเอง ส่วนคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงาน ส่วนตำบล และลูกจ้างประจำ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิผลในการดำเนินงาน บทบาท และหน้าที่ความรับผิดชอบในระดับสูง

2.5 จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตาม หลัก ธรรมนูญขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะองค์การมีการมอบหมาย หน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ เพื่อบริการประชาชน ทั้งนี้ภารกิจขององค์การมี เพิ่มขึ้น ทำให้การบริการประชาชนไม่ทั่วถึง จากผลการวิจัยดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับงานวิจัย ของ เบญจวรรณ วันดีศรี (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาความเป็นธรรมนูญของนายกองค์การ บริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ด มี ธรรมนูญในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความมีประสิทธิภาพ ด้านความรับผิดชอบ ระดับสูง

2.6 จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมนูญขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะการบริหารจัดการ ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เช่น คน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือการ พัฒนาท้องถิ่นในการตอบสนองความต้องการของประชาชนให้เกิดประโยชน์และความคุ้มค่า จากผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรัชย์ นาทองไชย (2548 : บทคัดย่อ) ได้ ทำการศึกษา เรื่อง สภาพการบริหารงานของคณะเทศมนตรีตามหลักธรรมนูญ ธรรมนูญศึกษา เทศบาลตำบลธัญญา อำเภอมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งที่มาจากบุคลากรที่ ปฏิบัติงานในเทศบาลธัญญาและประชาชนในเขตเทศบาล ต่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า คณะเทศมนตรีบริหารงานตามหลักธรรมนูญ และต่างพอใจเห็นด้วยที่คณะเทศมนตรี นำหลัก ธรรมนูญมาใช้ในการบริหารจัดการเรื่อง เงิน คน วัสดุสิ่งของ ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับ ประชาชน

3. ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้วิจัยได้สอบถามกลุ่ม ตัวอย่างซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด ปรากฏว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญเป็นอันดับ หนึ่งในประเด็นที่ว่า ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการองค์การบริหาร ส่วนตำบล การบริหารงานควรยึดหลักธรรมนูญ ควรส่งเสริมให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติงาน

ทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน และผู้บริหารต้องบริหารจัดการองค์กร โดยยึดหลักความเป็นธรรมกับประชาชนทุกคน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลมากขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชุมชน เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติในชุมชน ดังนั้น ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการองค์กรในด้านต่าง ๆ มากขึ้น เช่น การตรวจสอบการปฏิบัติงาน การเสนอข้อบังคับต่าง ๆ การเสนอแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันให้ก้าวสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการสร้างขวัญกำลังใจ เพื่อตอบแทนผู้ปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบควรสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้บุคลากร ด้วยความโปร่งใส เปิดเผย และสามารถตรวจสอบได้ เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรให้เกิดความกระตือรือร้นและปฏิบัติงานเชิงรุก

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น ๆ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร ในพื้นที่อื่น ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาถึงประเด็นการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้หรือการสร้างธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น ๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การเมืองการปกครองจากสถาบันพระปกเกล้า. (2552). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. (ออนไลน์)
 ค้นเมื่อ 15 กันยายน 2553, จาก <http://thaipoliticsgovernment.org/wiki>
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2546). *องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มี
 การบริหารการจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล*. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2542). *การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต*. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- _____. (2548 ก). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : เดือนตุลา.
- _____. (2548 ข). *การปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : บริษัทวิญญูชน.
- _____. (2550). *การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการ และมติใหม่ในอนาคต*.
 พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- คุณากร กรสิงห์. (2550). *การศึกษาเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ใน
 องค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครสวรรค์*. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
 (การเมืองและการปกครอง). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จตุพร ผ่องสุข. (2550). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรบริหารส่วนตำบล
 โคนสวรรค์ อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์ รม. มหาสารคาม :
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ : พณศพรินต์ติ้งเซ็นเตอร์.
- ธีระศักดิ์ บันทุปา. (2541). *ความคิดเห็นต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530 ของนักศึกษาศูนย์บริการการศึกษานอก
 โรงเรียน อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทัศนวีรณ พละปัญญา. (2551). *ธรรมาภิบาลกับการจัดการขยะของเทศบาลตำบลหนองจ้อม
 อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 (เศรษฐศาสตร์การเมือง). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์. (2550). *เอกสารประกอบประเมินการบริหารจัดการที่ดี ประจำปี 2550*.
 บุรีรัมย์ : ท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์.
- ทิศทางการปกครองท้องถิ่นไทย. (2553). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. (ออนไลน์) ค้นเมื่อ
 21 สิงหาคม 2553, จาก http://www.trf.or.th/tips/x.asp?Art_ID=93.

- นพพล สุรนักครินทร์. (2547). *การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตามทัศนะของประชาชนชาวจังหวัดเชียงใหม่*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นันทพล พงศธรวิสุทธิ. (2548). *บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าอิสระ (การเมืองและการปกครอง). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บวร วิเศษสุนทร. (2550). *ความคิดเห็นของประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ (รัฐประศาสนศาสตร์). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). *การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- บัณฑิต ประดิษฐ์สุวรรณ. (2544). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาสังคมในจังหวัดนครสวรรค์*. วิทยานิพนธ์ (การเมืองและการปกครอง). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เบญจวรรณ วันดีศรี. (2546). *การศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ถี. (2544). *รายงานการวิจัยเรื่อง ค้ำชีวัดธรรมาภิบาล*. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2544). *สิทธิเสรีภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน*. กรุงเทพฯ : อรุณสภา.
- ประทาน คงฤทธิศึกษาการ. (2526). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2
- ประทาน คงฤทธิศึกษาการ. (2533). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ประมวล รุจนเสรี. (2542). *การบริหาร-การจัดการที่ดี (Good Governance)*. กรุงเทพฯ : กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน.
- ประยูร กาญจนกุล. (2538). *คำบรรยายกฎหมายปกครอง*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ประสิทธิ์ ดำรงชัย. (2542). **ทิศทางประเทศไทยในการสร้างธรรมาภิบาลและการแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน**. ค้นเมื่อ 15 กันยายน 2553, จาก : <http://www.meechaithailand.com>
- พรินทร์ เฟ็งสุวรรณ. (2547). **ธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการบริหารงานของเทศบาล**.
วิทยานิพนธ์ (รัฐประศาสนศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. (2531). **การวัดทัศนคติ (เอกสารเย็บเล่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์)**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พงศ์สัมพันธ์ ศรีสมทรัพย์. (2546). **การบริหารส่วนท้องถิ่น**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พงษ์ไพบูลย์ ศีลาเวชย์. (2528). **ความคิดเห็นของประชาชนในเมืองต่อสวนสาธารณะ : กรณีศึกษาเฉพาะผู้มาใช้สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2542). กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- พระมหาสนธยา ชาเสน. (2547). **ทัศนคติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมุกดาหารต่อการปฏิรูปการเมืองตามแนวคิดธรรมาภิบาล**. วิทยานิพนธ์ (ศิลปศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก.
- ไพรัช สุขสงญาติ. (2542). **ความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นการดำเนินงานตามนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง อำเภอบางนางบัว จังหวัดสุพรรณบุรี**. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2528). **เอกสารการสอนชุดวิชา การบริหารราชการไทย**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รสคนธ์ รัตนเสริมพันธ์. (2546). **เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : นำกั.
- รัชนา ศานติยานนท์ และคนอื่น ๆ. 2544. **รายงานการวิจัย เรื่อง รูปแบบใหม่ของการบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. (2550, 24 สิงหาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 124 ตอนที่ 47ก125
- วิศรา รัตนสมัย. (2543). **การรับข่าวสารเพื่อสร้างความตระหนักสำนึกของประชาชนเกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จังหวัดสงขลา**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ลดาวลัย วัฒนาโกศัย. (2546). *ความพร้อมของคณะกรรมการบริหารในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2541). *คู่มือวิจัยเชิงปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2541). *การปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ : มติชน.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2550). *กฎหมายการปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- สมสัน เชิญทอง. (2541). *ความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานเป็นพื้นฐานของประชาชนท้องถิ่น : กรณีศึกษาอำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์*. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สยาม คำปรีดา. (2544). *สังคมกับการปกครอง*. กรุงเทพฯ : ไทยรายวัน.
- สิตางค์ แสงสุริย์ยัชชรา. (2545). *การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้องค์การบริหารส่วนตำบล*. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ. (2541). *การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์*. สมรรถนะของข้าราชการ : สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- สุภัทรา วิมลสมบัติ. (2548). *ธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลเกยไชย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์*. ภาคนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต(การเมืองการปกครอง). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรัชย์ นาทองไชย. (2548). *สภาพการบริหารงานของคณะเทศมนตรี กรณีศึกษาเทศบาลตำบล ัญญา อำเภออมลไชย จังหวัดกาฬสินธุ์*. ค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ) : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2552). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- อรพินทร์ สฟโชคชัย และคนอื่น ๆ. (2543). *แนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : สถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

- อภิชาติ โชตชัชวาลกุล. (2550). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี*. การศึกษาอิสระ ปร.ม. (การปกครองท้องถิ่น). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- อเนก เหล่าธรรมทัศน์. (2545). *ประชาธิปไตยท้องถิ่น*. นนทบุรี : มิติใหม่.
- อานันท์ ปันยารชุน. (2542). *มุมมองของนายอานันท์*. กรุงเทพฯ : มติชน.
- อุทัย หิรัญโต. (2532). *การปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ. (2551). *แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2552 – 2554)*. บุรีรัมย์ : งานนโยบายและแผน องค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ.
- _____. (2542). *พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542*.
- Best, J.W. (1977). *Research in Education*. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall.
- Duncan, C.M. (1981). *A New Dictionary of Sociology*. London : Routledge & Kegen Pual.
- Tennekes, H.J. (2005). *Donors and Good Governance : Analysis of a Policy Discourse in the Netherlands and Germany*. (Online). Available : <http://www.lib.umi.com/dissertations/>.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จิระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง

ด้วย นางนงนุช กงประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ ประชัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณนางเยาว์ นาพิมพ์

ด้วย นางนงนุช คงประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน กะเนวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณประวิทย์ ขอบธรรม

ด้วย นางนงนุช คงประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คะเนวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ สะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๗๘

วิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลประทัญ

ด้วย นางนงนุช คงประ โคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ โดยมีรองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางนงนุช คงประ โคน ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ตะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๑๓๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๖ มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ

ด้วย นางนงนุช คงประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน กะเนวัน เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ โดยการนี้ นักศึกษา มีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอกความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทิบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยศรีนครินทร์สวรรค์
Buriram Rajabhat University

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
องค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้จะนำไปเป็นข้อมูล เพื่อประกอบการศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วยหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า
ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ
3. ขอความกรุณาได้ตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตรงกับความเป็นจริงของท่าน และขอขอบคุณในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี

นงนุช คงประโคน

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. สถานภาพ

โสด

สมรส

หม้าย

3. อายุ

18 – 30 ปี

31 – 40 ปี

41 – 50 ปี

50 – 60 ปี

61 ปีขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

อนุปริญญา/ปวส.

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

อื่น ๆ.....

5. ท่านประกอบอาชีพ

เกษตรกรรม

ค้าขาย

รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

นักเรียน/นักศึกษา

รับจ้าง

ทำงานเอกชน

อื่น ๆ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ
องค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลือกช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความคิดเห็นของ
ท่านมากที่สุด

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย
1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

หลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
หลักนิติธรรม					
1. มีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชุมชน เพื่อ ใช้เป็นแนวปฏิบัติในชุมชน					
2. ระเบียบ ข้อบังคับมีความเป็น ธรรมและเสมอภาค					
3. มีการใช้ข้อบัญญัติอย่างมีคุณภาพ คุ้มค่า เสมอภาค และครอบคลุม ทุกด้าน					
4. มีการให้ความรู้แก่ประชาชนใน เรื่องระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ สิทธิและหน้าที่					
5. มีการปรับปรุงข้อบังคับ และ ข้อบัญญัติระเบียบให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ของท้องถิ่นที่ เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ					

หลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
หลักคุณธรรม					
6. มีการพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีและมีคุณภาพต่อการให้บริการประชาชนมากยิ่งขึ้น					
7. มีการสนับสนุนให้บุคลากรใช้หลักคุณธรรมจริยธรรม เพื่อการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานที่ดี					
8. มีกระบวนการร้องเรียนหรือร้องทุกข์ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลชัดเจน					
9. บุคลากร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาไม่คอร์รัปชัน					
10. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลมีความขยันหมั่นเพียรปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่อองค์กรและชุมชน					
หลักความโปร่งใส					
11. มีคณะกรรมการตรวจสอบภายในที่มีมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต					
12. มีการสร้างขวัญกำลังใจ เพื่อตอบแทนผู้ปฏิบัติงาน					

หลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
13. มีการตรวจสอบ ฟ้องร้อง ลงโทษผู้ที่ทุจริตหรือกระทำผิดตาม กระบวนการยุติธรรมที่จริงจัง					
14. มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วย ความโปร่งใส					
15. มีช่องทางการรับฟังความคิดเห็น ของประชาชนต่อการบริหารงาน เช่น ผู้รับฟังความคิดเห็น ฯลฯ					
หลักความรับผิดชอบ 16. มีการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และมีคำสั่งมอบหมาย หน้าที่ให้ปฏิบัติอย่างชัดเจน					
17. บุคลากรมีความตระหนักในสิทธิ หน้าที่ในการปฏิบัติงานต่อสังคม					
18. มีการจัดบริการสาธารณะให้ ประชาชนอย่างทั่วถึง					
19. มีมาตรการ เพื่อให้บุคลากร ยอมรับแนวคิดและเทคโนโลยีใหม่ๆ					
20. มีการติดตามและประเมินผลการ ทำงานของบุคลากร					
หลักการมีส่วนร่วม 21. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วน ร่วมแสดงความคิดเห็นในการ ดำเนินงานองค์การบริหารส่วนตำบล					
22. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการ					

หลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
23. มีที่ปรึกษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากภาคประชาชน เพื่อวางแผนตัดสินใจ และร่วมกิจกรรม/โครงการ					
24. มีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล					
25. ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงประชามติ					
หลักความคุ้มค่า					
26. มีบริการสาธารณะที่สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชนผู้รับบริการอย่างทั่วถึง					
27. ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ประหยัด และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด					
28. มีการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่เน้นผลงานด้านบริการ					
29. ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่ออำนวยความสะดวกและรวดเร็วให้แก่ประชาชนผู้มารับบริการ					
30. มีการจัดสรรงบประมาณอย่างคุ้มค่า ทั่วถึง ครอบคลุม และมีความเป็นธรรม					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความตามความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของท่าน

ปัญหา.....

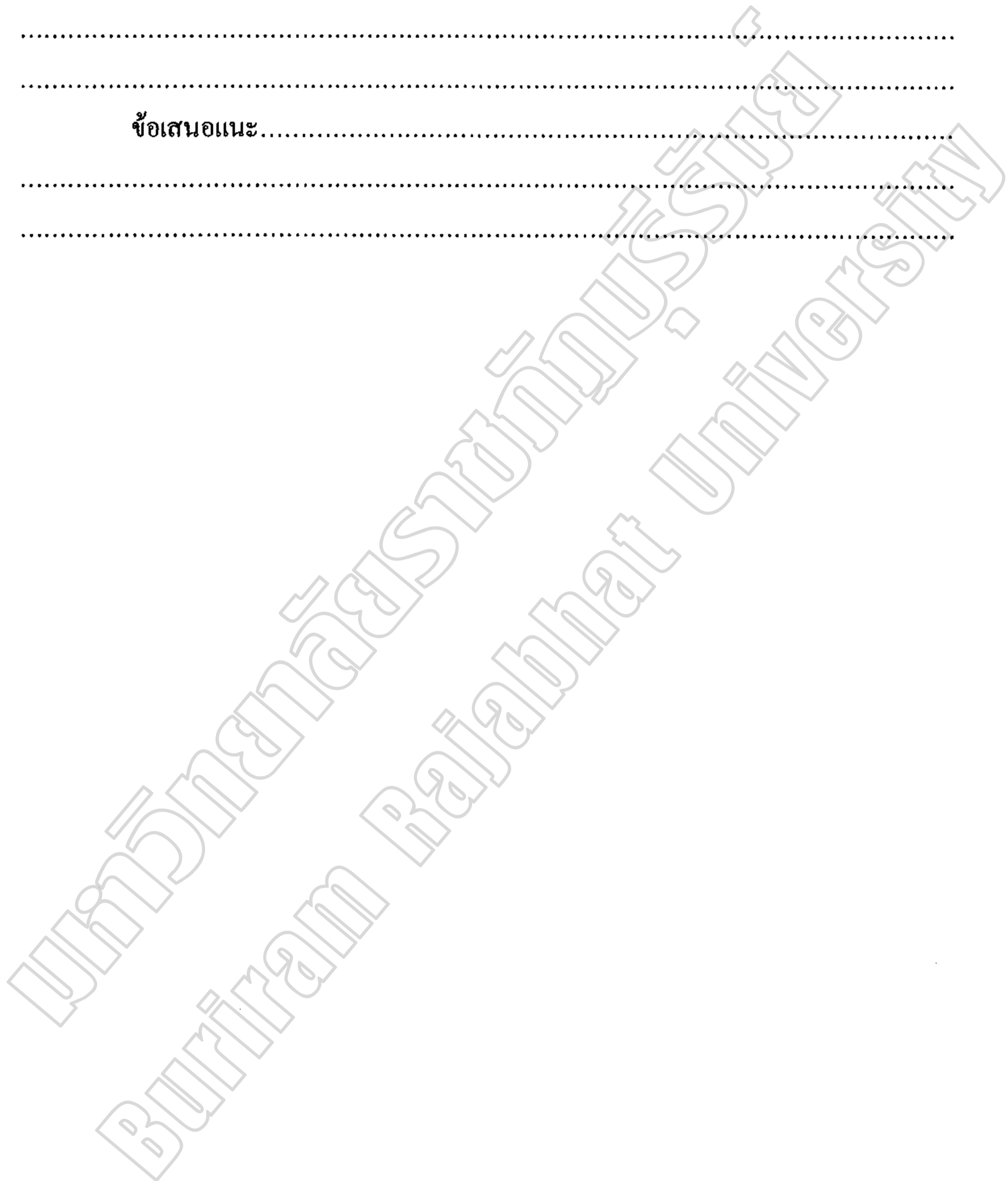
.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	83.5667	278.2540	.6126	.9573
A2	84.0667	277.3747	.5764	.9575
A3	84.0000	272.5517	.6610	.9569
A4	84.1333	274.8782	.6381	.9571
A5	84.3333	269.6092	.6664	.9569
B6	84.2000	275.3379	.7110	.9567
B7	83.7000	278.4931	.5640	.9576
B8	84.5000	274.4655	.6892	.9567
B9	83.9667	285.6195	.3469	.9588
B10	84.5667	271.7023	.6789	.9567
C11	84.1333	271.0851	.7442	.9562
C12	84.7333	268.0644	.7807	.9559
C13	84.1000	288.0241	.3556	.9588
C14	84.2667	282.5471	.3354	.9594
C15	84.2000	276.9241	.5996	.9574
D16	84.2667	263.0989	.7811	.9559
D17	84.1667	268.0747	.7355	.9563
D18	84.2333	272.4609	.6846	.9567
D19	84.3667	268.7230	.6880	.9567
D20	84.4667	277.2230	.5191	.9580
E21	84.1333	269.4299	.7040	.9565
E22	84.3000	259.9414	.8654	.9550
E23	84.1000	282.4379	.5625	.9578
E24	84.2667	267.3747	.7539	.9561
E25	84.2000	277.8207	.6521	.9571
F26	84.0000	279.9310	.5124	.9579
F27	84.1667	266.5575	.8170	.9555
F28	84.1667	270.6954	.6776	.9568
F29	84.1667	276.0747	.5775	.9575
F30	84.4333	270.8057	.7604	.9561

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 30

Alpha = .9584

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางนงนุช คงประโคน
วัน เดือน ปี	9 มกราคม 2513
สถานที่เกิด	อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดเพชรบูรณ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	88 หมู่ที่ 6 ตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2529 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนห้วยเม็กพิทยาคม อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2532 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนห้วยเม็กพิทยาคม อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ. 2536 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โรงเรียนพาณิชยการจ่านอง เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2544 ปริญญาตรี สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2546 ประกาศนียบัตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์